

ЗАКОН О БАНКАМА

(Пречишћени текст)¹

Глава I

ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1.

Овим законом уређују се оснивање, пословање и организација банака, начин управљања банкама, као и контрола и престанак рада банака.

Значење појединих појмова

Члан 2.

Банка је акционарско друштво са седиштем у Републици Србији, које има дозволу за рад Народне банке Србије и обавља депозитне и кредитне послове, а може обављати и друге послове у складу са законом.

Банка за посебне намене је банка која се, у смислу закона којим се уређују стечај и ликвидација банака и друштава за осигурање, на захтев агенције надлежне за осигурање депозита основане посебним законом (у даљем тексту: Агенција) оснива на одређено време, ради преноса целокупне или дела имовине и обавеза банке којој је Народна банка Србије одузела дозволу за рад. Оснивач банке за посебне намене је Агенција.

Страна банка је правно лице са седиштем ван Републике Србије које је, у складу са прописима државе порекла, основано и у регистар надлежног органа те државе уписано као банка, које поседује дозволу за рад регулаторног тела те државе и које обавља депозитне и кредитне послове.

Филијала је организациони део банке, без статуса правног лица, који обавља послове које може обављати банка у складу са овим законом.

Представништво је организациони део банке у иностранству или стране банке у Републици Србији, без статуса правног лица, који не обавља послове које може обављати банка, већ послове истраживања тржишта, и који представља банку, односно страну банку чији је део.

Регулаторно тело је национално тело државе које је прописима те државе овлашћено да даје и одузима дозволе за рад лицима у финансијском сектору или врши контролу ових лица, односно надзор над тим лицима.

Држава порекла је држава у којој су страна банка или друго лице у финансијском сектору основани и у којој су добили дозволу за рад.

Депозит има значење утврђено у закону којим се уређује осигурање депозита.

Кредит има значење утврђено у закону којим се уређују облигациони односи.

Лице у финансијском сектору је банка, друштво за осигурање, покровитељ емисије хартија од вредности, друштво за управљање инвестиционим и добровољним пензијским фондовима, брокерско-дилерско друштво, привредно друштво које обавља послове финансијског лизинга, као и друго правно лице које се претежно бави финансијском делатношћу у земљи или иностранству.

¹ Овај пречишћени текст сачињен је на основу текста Закона о банкама („Службени гласник РС“, бр. 107/2005) и његових измена и допуна објављених у „Службеном гласнику РС“, бр. 91/2010.

Инди­ре­кт­но влас­ни­штво озна­ча­ва мо­гућ­ност лица ко­је нема ди­ре­кт­но влас­ни­штво у прав­ном ли­цу да е­фе­к­тив­но оствари влас­нич­ка пра­ва у том ли­цу ко­ри­стећи влас­ни­штво ко­је дру­го ли­це ди­ре­кт­но има у том прав­ном ли­цу.

Учешће озна­ча­ва ква­ли­фи­ко­ва­но, знатно и кон­трол­но учешће.

Ква­ли­фи­ко­ва­но учешће по­сто­ји ка­да јед­но ли­це има:

- 1) ди­ре­кт­но или инди­ре­кт­но пра­во или мо­гућ­ност да оствари нај­ма­ње 5% гласач­ких пра­ва у прав­ном ли­цу, одно­сно ди­ре­кт­но или инди­ре­кт­но влас­ни­штво над нај­ма­ње 5% ка­пи­та­ла тог прав­ног ли­ца, или
- 2) мо­гућ­ност е­фе­к­тив­ног вршења ути­ца­ја на управ­љање прав­ним ли­цем или на послов­ну по­ли­ти­ку тог ли­ца.

Знатно учешће по­сто­ји ка­да јед­но ли­це има:

- 1) ди­ре­кт­но или инди­ре­кт­но пра­во или мо­гућ­ност да оствари нај­ма­ње 20% гласач­ких пра­ва у прав­ном ли­цу, одно­сно ди­ре­кт­но или инди­ре­кт­но влас­ни­штво над нај­ма­ње 20% ка­пи­та­ла тог прав­ног ли­ца, или
- 2) мо­гућ­ност е­фе­к­тив­ног вршења знатног ути­ца­ја на управ­љање прав­ним ли­цем или на послов­ну по­ли­ти­ку тог ли­ца.

Кон­трол­но учешће по­сто­ји ка­да јед­но ли­це има:

- 1) ди­ре­кт­но или инди­ре­кт­но пра­во или мо­гућ­ност да оствари нај­ма­ње 50% гласач­ких пра­ва у прав­ном ли­цу, одно­сно ди­ре­кт­но или инди­ре­кт­но влас­ни­штво над нај­ма­ње 50% ка­пи­та­ла тог прав­ног ли­ца, или
- 2) мо­гућ­ност из­бо­ра нај­ма­ње по­ло­ви­не чла­но­ва управ­ног од­бо­ра или дру­гог ор­га­на ру­ко­во­ђења и управ­љања тог прав­ног ли­ца, или
- 3) мо­гућ­ност е­фе­к­тив­ног вршења до­ми­нантног ути­ца­ја на управ­љање прав­ним ли­цем или на послов­ну по­ли­ти­ку тог ли­ца.

Ма­ти­чно друштво прав­ног ли­ца је друштво ко­је у том ли­цу има кон­трол­но учешће.

За­ви­сно друштво прав­ног ли­ца је друштво у ко­ме то ли­це има кон­трол­но учешће.

При­дру­же­но друштво прав­ног ли­ца је друштво у ко­ме то ли­це има знатно учешће.

По­дре­ђе­но друштво прав­ног ли­ца је за­ви­сно или при­дру­же­но друштво тог ли­ца.

Гру­па друшта­ва је гру­па ко­ју чине нај­ви­ше ма­ти­чно друштво прав­ног ли­ца, њего­ва по­дре­ђе­на друштва и при­дру­же­на друштва за­ви­сних друшта­ва прав­ног ли­ца.

Нај­ви­ше ма­ти­чно друштво гру­пе друшта­ва је прав­но ли­це у ко­ме ни­јед­но дру­го прав­но ли­це нема кон­трол­но учешће.

Бан­кар­ска гру­па је гру­па друшта­ва ко­ју чине иск­љу­чи­во лица у фи­нан­сиј­ском сек­то­ру и у ко­јој нај­ма­ње јед­на бан­ка има свој­ство нај­ви­шег ма­ти­чног друштва или свој­ство за­ви­сног друштва.

Бан­кар­ски хол­динг је нај­ви­ше ма­ти­чно друштво у бан­кар­ској гру­пи ко­је ни­је бан­ка. Ако се нај­ви­ше ма­ти­чно друштво не мо­же по­уздано утвр­ди­ти, утвр­ђује га Нар­од­на бан­ка Ср­би­је.

По­ве­за­на лица су лица ко­ја испу­ња­вају нај­ма­ње јед­ан од сле­дећих ус­ло­ва:

- 1) да су два или ви­ше прав­них или фи­зи­ч­ких лица по­ве­за­на тако да јед­но од њих има учешће у дру­гом прав­ном ли­цу;
- 2) да су два или ви­ше прав­них или фи­зи­ч­ких лица ме­ђу ко­ји­ма не по­сто­ји однос из тач­ке 1) овог ста­ва по­ве­за­на тако да по­сто­ји мо­гућ­ност да се услед по­гор­шања или по­бољ­шања

финансијског положаја једног лица погорша или побољша финансијски положај другог или других лица а Народна банка Србије процени да постоји и могућност преноса губитка, добити или кредитне способности;

3) да су правно и физичко лице повезани тако да је физичко лице пуномоћник правног лица;

4) да су два или више правних и физичких лица повезана тако да је физичко лице члан управног или извршног одбора или другог органа управљања другог или других правних лица;

5) да су два или више правних и физичких лица повезана тако да су чланови породице физичког лица чланови управног или извршног одбора или другог органа управљања другог или других правних лица;

б) да су чланови породице физичких лица која су чланови управног или извршног одбора или другог органа управљања или лица с посебним овлашћењима и одговорностима једног правног лица истовремено чланови управног или извршног одбора или другог органа управљања или лица с посебним овлашћењима и одговорностима другог или других правних лица.

Лица повезана с банком су:

1) чланови банкарске групе у којој је банка;

2) чланови управног и извршног одбора банке, чланови одбора банке утврђених овим законом, чланови органа управљања и руковођења члана банкарске групе у којој је банка, као и чланови породице ових лица;

3) лица са учешћем у банци и у лицима која су чланови банкарске групе у којој је банка, као и чланови породице ових лица;

4) правна лица у којима лица из тач. 2) и 3) овог става имају контролно учешће.

Чланови породице имају значење утврђено у закону којим се уређују привредна друштва.

Поткапитализована банка је банка чији је показатељ адекватности капитала нижи од прописаног, односно чији је капитал нижи од прописаног, али која није знатно поткапитализована банка.

Знатно поткапитализована банка је банка чији је показатељ адекватности капитала за трећину или више нижи од прописаног, односно чији је капитал за трећину или више нижи од прописаног, али која није критично поткапитализована банка.

Критично поткапитализована банка је банка чији је показатељ адекватности капитала за половину или више нижи од прописаног, односно чији је капитал за половину или више нижи од прописаног.

Примена закона којим се уређују привредна друштва

Члан 3.

Основне одредбе закона којим се уређују привредна друштва које се односе на оснивање привредног друштва, на одговорност оснивача и других лица, на седиште и пословно име, на заступање и заступнике, на лица која имају дужност према друштву, на индивидуалну и деривативну тужбу и на информисање, објављивање и застарелост, као и одредбе тог закона које се односе на акције и друге хартије од вредности акционарског друштва, примењују се на банке ако нису у супротности са овим законом.

Одредбе овог закона које се не примењују на банку за посебне намене

Члан 3а.

На банку за посебне намене не примењују се одредбе овог закона које се односе на давање прелиминарног одобрења за оснивање банке, дозволу за рад, оснивачку скупштину и регистрацију банке, као и одредбе о увођењу принудне управе и изрицању новчане казне.

Послови које банка може обављати

Члан 4.

Банка може, у складу са законом, обављати следеће послове:

- 1) депозитне послове (примање и полагање депозита);
- 2) кредитне послове (давање и узимање кредита);
- 3) девизне, девизно-валутне и мењачке послове;
- 4) послове платног промета;
- 5) издавање платних картица;
- 6) послове с хартијама од вредности (издавање хартија од вредности, послови кастоди банке и др.);
- 7) брокерско-дилерске послове;
- 8) издавање гаранција, авала и других облика јемства (гаранцијски посао);
- 9) куповину, продају и наплату потраживања (факторинг, форфетинг и др.);
- 10) послове заступања у осигурању;
- 11) послове за које је овлашћена законом;
- 12) друге послове чија је природа сродна или повезана с пословима из тач. од 1) до 11) овог става а у складу са оснивачким актом и статутом банке.

Послове из става 1. тачка 10) овог члана банка може обављати уз претходну сагласност Народне банке Србије.

Ближе услове и начин давања и одузимања сагласности из става 2. овог члана прописује Народна банка Србије.

Послови које може обављати само банка

Члан 5.

Нико осим банке не може се бавити примањем депозита.

Нико осим банке не може се бавити давањем кредита и издавањем платних картица, осим ако је за то овлашћен законом.

Пословно име банке и неовлашћено коришћење речи "банка"

Члан 6.

Банка у свом пословном имену мора имати реч "банка".

Нико осим банке не може у свом пословном имену имати, односно у обављању своје делатности употребити, односно користити реч "банка" или изведеницу од те речи.

Забрана повреде конкуренције

Члан 7.

Банци је забрањено да закључује споразуме којима се битно спречава, ограничава или нарушава конкуренција и да злоупотребљава доминантан положај, или да спроводи концентрацију

којом се битно спречава, ограничава или нарушава конкуренција, и то нарочито да је спроводи стварањем, односно јачањем доминантног положаја на финансијском тржишту.

Народна банка Србије утврђује да је дошло до повреде конкуренције из става 1. овог члана и у вези са тим предузима мере у складу са овим законом.

Код утврђивања повреде конкуренције из става 1. овог члана Народна банка Србије може затражити мишљење организације надлежне за заштиту конкуренције.

Народна банка Србије даје сагласност на концентрацију коју банка спроводи на финансијском тржишту.

Народна банка Србије прописује ближе услове и начин утврђивања повреде конкуренције из става 1. овог члана.

На поступак утврђивања повреде конкуренције из става 1. овог члана сходно се примењују одредбе закона којим се уређује заштита конкуренције.

Сарадња Народне банке Србије с регулаторним телима

Члан 8.

Народна банка Србије сарађује са страним и домаћим регулаторним телима ради вршења и унапређења своје контролне функције и обављања других послова утврђених овим законом.

Народна банка Србије може с телима из става 1. овог члана размењивати податке прибављене у вршењу своје контролне функције и обављању других послова утврђених овим законом, ако су та тела обавезна да чувају службену тајну на начин утврђен у члану 102а. овог закона.

Народна банка Србије може размењивати податке (информације) прибављене од страних и домаћих регулаторних тела у смислу става 1. овог члана са страним и домаћим регулаторним телима, на њихов захтев и уз претходну сагласност тела од којих је те податке (информације) прибавила.

Управни поступак

Члан 9.

Народна банка Србије, у поступку утврђеном овим законом, врши контролу бонитета и законитости пословања банака и, на основу надлежности утврђених овим законом, решава о правима, обавезама и правним интересима лица.

На поступак из става 1. овог члана сходно се примењују одредбе закона којим се уређује општи управни поступак, ако овим законом није друкчије уређено.

У поступку из става 1. овог члана Народна банка Србије одлучује решењем.

Решење из става 3. овог члана је коначно.

Против решења из става 3. овог члана може се водити управни спор, али тужба против овог решења не може спречити ни одложити његово извршење.

У управном спору против решења из става 3. овог члана суд не може решити управну ствар за чије је решавање овим законом утврђена надлежност Народне банке Србије.

Глава II
ОСНИВАЊЕ БАНКЕ

Одељак 1.

Правна форма, оснивачи, оснивачки капитал, оснивачки акт и статут

Правна форма

Члан 10.

Банка се оснива као акционарско друштво.

Оснивачи

Члан 11.

Банку могу основати домаћа и страна правна и физичка лица (оснивачи банке).

Оснивачки капитал

Члан 12.

Оснивачи банке обезбеђују средства за оснивачки капитал банке.

Средства из става 1. овог члана могу бити у новчаном и неновчаном облику (ствари и права који су у функцији пословања банке).

Новчани део оснивачког капитала банке не може бити мањи од 10.000.000 евра у динарској противвредности, према званичном средњем курсу на дан уплате.

Изузетно од става 3. овог члана, новчани део оснивачког капитала банке за посебне намене не може бити мањи од 5.000.000 евра у динарској противвредности, према званичном средњем курсу на дан уплате.

Оснивачи банке не могу повлачити средства уложена у оснивачки капитал банке.

На процену улога у стварима и правима који су у функцији пословања банке примењују се одредбе закона којим се уређују привредна друштва које се односе на акционарско друштво.

Народна банка Србије може прописати ближе услове и начин обезбеђивања средстава из става 1. овог члана.

Оснивачки акт

Члан 13.

Оснивачки акт банке садржи:

- 1) пословно име и седиште правног лица оснивача банке, односно име и пребивалиште физичког лица оснивача банке;
- 2) пословно име и седиште банке;
- 3) износ укупног оснивачког капитала банке у новчаном и неновчаном облику, као и удео сваког оснивача у том капиталу;
- 4) рок до ког су оснивачи банке дужни да уплате новчана средства, односно да неновчана средства пренесу у оснивачки капитал банке;
- 5) права, обавезе и одговорности оснивача банке;
- 6) број акција банке и њихову номиналну вредност код првог издавања, врсте и класе акција које је банка овлашћена да изда, као и права из акција сваке класе;
- 7) послове које банка обавља;
- 8) начин покрића губитка банке;

- 9) начин решавања спорова међу оснивачима банке;
- 10) права оснивача банке у случају статусних промена банке;
- 11) укупни или процењени износ трошкова у вези са оснивањем банке;
- 12) друге елементе, односно податке.

Народна банка Србије може прописати да оснивачки акт банке садржи и друге обавезне елементе, односно податке.

Статут

Члан 14.

Банка има статут.

Статут банке садржи:

- 1) организацију и начин пословања банке;
- 2) питања о којима одлучује скупштина банке;
- 3) питања о којима одлучују други органи банке, састав и поступак одлучивања ових органа, као и мандат чланова тих органа;
- 4) мере и одговорност органа банке за обезбеђење ликвидности и солвентности банке;
- 5) права, обавезе и одговорност чланова управног и извршног одбора банке и других лица с посебним овлашћењима и одговорностима утврђених статутом банке;
- 6) овлашћење за потписивање и заступање банке;
- 7) начин вршења унутрашње контроле и унутрашње ревизије банке;
- 8) податке и исправе који се сматрају пословном тајном банке и начин поступања с тим подацима и исправама;
- 9) друге елементе, односно податке.

Народна банка Србије може прописати да статут банке садржи и друге обавезне елементе, односно податке.

Одељак 2.

Прелиминарно одобрење и дозвола за рад

Прелиминарно одобрење

Члан 15.

Оснивачи банке подносе Народној банци Србије захтев за прелиминарно одобрење за оснивање банке (у даљем тексту: прелиминарно одобрење), уз који достављају:

- 1) податке о оснивачима банке, износу њихових улога и броју, врсти и номиналном износу акција које стичу;
- 2) оснивачки акт и предлог статута банке;
- 3) изјаву да ће новчани део оснивачког капитала уплатити на привремени рачун код Народне банке Србије;
- 4) изјаву да ће неновчана средства пренети у оснивачки капитал банке;
- 5) податке о свим лицима која ће имати учешће у банци и о основу тог учешћа;
- 6) имена предложених чланова управног и извршног одбора банке и податке о њиховој квалификацији, искуству и пословној репутацији;

7) предлог програма активности банке за период од три године и предлог плана пословне политике банке;

8) предлог процедура за управљање ризицима и за унутрашњу контролу банке;

9) доказ да је надлежно регулаторно тело државе порекла одобрило страном банци или другом страном лицу из финансијског сектора учешће у оснивању банке у Републици Србији или доказ да такво одобрење није потребно према прописима те државе ако се банка оснива као зависно друштво стране банке или другог страног лица из финансијског сектора које је предмет контроле, односно надзора овог регулаторног тела;

10) доказе о испуњености услова из члана 94. став 4. овог закона ако је оснивач банке страна банка или страном лице из финансијског сектора које је предмет контроле, односно надзора регулаторног тела државе порекла.

Народна банка Србије може захтевати да јој оснивачи банке доставе и друге податке и документе.

О захтеву из става 1. овог члана Народна банка Србије одлучује у року од 90 дана од дана пријема уредног захтева.

Оснивачи банке дужни су да, најкасније у року од 60 дана од дана добијања прелиминарног одобрења, Народној банци Србије поднесу захтев за издавање дозволе за рад банке.

Ако оснивачи банке захтев из става 4. овог члана не поднесу у року из тог става, прелиминарно одобрење престаје да важи.

Народна банка Србије може прописати ближе услове и начин добијања прелиминарног одобрења.

Члан 16.

Народна банка Србије одбиће захтев из члана 15. став 1. овог закона ако:

- 1) оснивачки акт и предложени статут банке нису у складу са законом и другим прописом;
- 2) предложени члан управног или извршног одбора банке нема одговарајуће квалификације или искуство, односно добру пословну репутацију;
- 3) лице које би стекло учешће у банци не испуњава услове за то стицање;
- 4) предложени програм активности банке, план пословне политике и процедуре за управљање ризицима и за унутрашњу контролу нису одговарајући;
- 5) власничка и управљачка структура банке не омогућава ефективну контролу бонитета и законитости пословања банке или одговарајућу спољну, односно унутрашњу ревизију у банци;
- 6) структура банкарске групе чији би члан постала банка није транспарентна или не омогућава несметано вршење контроле на консолидованој основи ове групе или одговарајућу спољну, односно унутрашњу ревизију.

Члан 17.

Ако се после давања прелиминарног одобрења промене подаци или документи из члана 15. став 1. овог закона, оснивачи банке дужни су да о томе без одлагања обавесте Народну банку Србије.

После пријема обавештења из става 1. овог члана, Народна банка Србије укинуће решење о давању прелиминарног одобрења ако више нису испуњени услови за давање тог одобрења.

Оснивачи банке којима је захтев за прелиминарно одобрење одбачен или одбијен или је дато прелиминарно одобрење престало да важи не могу поново поднети овај захтев у року од једне

године од дана одбацивања или одбијања тог захтева, односно престанка важења прелиминарног одобрења.

Након добијања прелиминарног одобрења а пре уписа банке у регистар привредних субјеката, оснивачи банке могу, у име банке у оснивању, обављати само послове који се односе на испуњење услова неопходних за добијање дозволе за рад банке и за упис у регистар.

Дозвола за рад

Члан 18.

Дозволу за рад банке Народна банка Србије даје после давања прелиминарног одобрења и подношења захтева за давање ове дозволе.

Уз захтев из става 1. овог члана оснивачи банке достављају:

1) доказ о уплати новчаног дела оснивачког капитала, као и доказ о преносу неновчаних средстава у оснивачки капитал банке и изјаву о пореклу тих средстава;

2) доказе о томе да су обезбедили: одговарајући пословни простор и набавили и припремили опрему за несметано пословање банке, да тај простор испуњава законом утврђене услове што се тиче техничке опремљености, заштите на раду и заштите и унапређења животне средине, као и да тај простор и та опрема омогућавају приступ свим релевантним подацима и информацијама потребним за вршење контролне функције Народне банке Србије;

3) доказ о томе да су ангажовали спољног ревизора банке са листе из члана 52. став 3. овог закона;

4) податке о организационој структури и кадровској оспособљености банке.

О захтеву из става 1. овог члана Народна банка Србије одлучује у року од 30 дана од дана пријема уредног захтева.

Решење о издавању дозволе за рад банке објављује се у "Службеном гласнику Републике Србије".

Ако Народна банка Србије одбаци или одбије захтев из става 1. овог члана, лице које је поднело тај захтев не може поднети захтев за прелиминарно одобрење у року од годину дана од дана одбацивања или одбијања захтева из тог става.

Народна банка Србије може ближе уредити садржину доказа и података из става 2. овог члана.

Дозвола за рад банке за посебне намене

Члан 18а.

Дозволу за рад банке за посебне намене даје Народна банка Србије на захтев Агенције.

Уз захтев из става 1. овог члана Агенција доставља:

1) оснивачки акт и статут банке;

2) доказ о уплати новчаног дела оснивачког капитала;

3) имена предложених чланова управног и извршног одбора банке и податке о њиховој квалификацији, искуству и пословној репутацији.

О захтеву из става 1. овог члана Народна банка Србије одлучује решењем, и то наредног дана од дана пријема уредног захтева.

Решење о издавању дозволе за рад из става 3. овог члана садржи и рок на који се банка оснива, могућност за продужење тог рока у складу са законом којим се уређује стечај и ликвидација банака, као и могућност да продајом акција банке за посебне намене та банка настави да послује као банка у складу са овим законом.

Решење о издавању дозволе за рад банке за посебне намене објављује се у "Службеном гласнику Републике Србије".

Агенција је дужна да пријаву за упис банке за посебне намене у регистар привредних субјеката поднесе најкасније наредног дана од дана пријема решења о издавању дозволе за рад банке за посебне намене.

Народна банка Србије ближе прописује садржину докумената и доказа из става 2. овог члана.

Банка за посебне намене је дужна да усклади своје пословање са одредбама овог закона које се односе на капитал банке за посебне намене и показатеље пословања у року од шест месеци од дана доношења решења о издавању дозволе за рад банке за посебне намене.

Одељак 3.

Оснивачка скупштина и регистрација

Оснивачка скупштина

Члан 19.

Оснивачка скупштина банке одржава се после пријема решења Народне банке Србије о давању дозволе за рад банке, и то најкасније у року од 30 дана од дана његовог пријема.

Оснивачку скупштину чине оснивачи банке.

Оснивачи банке право гласа на оснивачкој скупштини остварују сразмерно висини свог улога.

На оснивачкој скупштини се, и то двотрећинском већином гласова оснивача банке, доноси статут банке, бирају председник и чланови управног и извршног одбора банке, усвајају програм активности банке за период од три године и пословна политика банке и доноси одлука о првом издавању акција.

Оснивачи банке дужни су да акте усвојене на оснивачкој скупштини доставе на сагласност Народној банци Србије у року од пет дана од дана њиховог усвајања.

Народна банка Србије одлучује о давању сагласности из става 5. овог члана у року од 60 дана од дана пријема аката из тог става.

Регистрација

Члан 20.

Оснивачи банке дужни су да пријаву за упис банке у регистар привредних субјеката поднесу у року од 30 дана од дана добијања сагласности из члана 19. став 5. овог закона.

Уз пријаву из става 1. овог члана подноси се решење Народне банке Србије о давању дозволе за рад банке и сагласност из тог става.

Банка стиче својство правног лица моментом уписа у регистар привредних субјеката.

Оснивачи банке дужни су да решење о упису у регистар привредних субјеката доставе Народној банци Србије у року од пет дана од дана пријема тог решења.

Ако се у поступку утврђеном законом којим се уређује регистрација привредних субјеката утврди ништавост регистрације оснивања банке, ова ништавост нема правно дејство на правне послове те банке са савесним трећим лицима.

Ако се утврди ништавост регистрације оснивања банке, акционари банке постају солидарно одговорни за намирење потраживања поверилаца те банке.

Глава III
ПОСЛОВАЊЕ БАНКЕ

Одељак 1.
Капитал банке

Износ и облик капитала

Члан 21.

Банка је дужна да одржава прописани износ капитала ради стабилног и сигурног пословања, односно ради испуњења обавеза према повериоцима.

Капитал банке састоји се од основног и допунског капитала, као и других облика капитала које пропише Народна банка Србије.

Народна банка Србије прописује начин израчунавања капитала и адекватности капитала банке, као и услове и начин добијања сагласности за израчунавање капитала и адекватности капитала банке.

Минимални износ капитала

Члан 22.

Банка је дужна да у свом пословању обезбеди да капитал банке увек буде у висини која није мања од динарске противвредности 10.000.000 евра према званичном средњем курсу.

Изузетно од става 1. овог члана, банка за посебне намене је дужна да након протека рока за усклађивање пословања из члана 18а став 8. овог закона, обезбеди да капитал банке увек буде у висини која није мања од динарске противвредности 5.000.000 евра према званичном средњем курсу.

Показатељ адекватности капитала

Члан 23.

Банка је дужна да, ради стабилног и сигурног пословања, односно ради испуњења обавеза према повериоцима, показатељ адекватности капитала одржава на прописаном нивоу.

Показатељ адекватности капитала представља однос између капитала и ризичне активе банке.

Народна банка Србије може банци одредити и показатељ адекватности капитала већи од прописаног ако се на основу врсте и степена ризика и пословних активности банке утврди да је то потребно ради стабилног и сигурног пословања банке, односно ради испуњења њених обавеза према повериоцима.

Народна банка Србије прописује критеријуме за одређивање показатеља адекватности капитала из става 3. овог члана.

Ризична актива

Члан 24.

Ризична актива банке је збир књиговодствених вредности позиција билансне активе и ванбилансних ставки помножених пондерима кредитног и тржишног ризика и других ризика.

Пондере ризика из става 1. овог члана прописује Народна банка Србије, према ризичности позиција које чине ризичну активу банке.

Расподела добити

Члан 25.

Банка не може расподелу добити вршити исплатом дивиденди својим акционарима или исплатом учешћа у добити, односно других давања из добити банке члановима органа управљања и запосленима у банци ако:

- 1) своју ликвидност не одржава у складу с прописима Народне банке Србије;
- 2) због те расподеле не би могла да одржава своју ликвидност у складу с прописима Народне банке Србије;
- 3) није отклонила слабости и недостатке које јој је наложила Народна банка Србије у вези с неправилним исказивањем пословних промена и других догађаја, а који могу утицати на биланс успеха банке;
- 4) није поступила у складу с налозима за отклањање неправилности;
- 5) Народна банка Србије то одреди својом корективном мером.

Лицима из става 1. овог члана банка не може исплаћивати аконтације које се односе на расподелу добити из тог става.

Ако укупан износ исплата из става 1. овог члана прелази 10% капитала банке или биланс успеха банке исказује губитак у текућем или претходном тромесечју, односно за пословну годину до тог датума, банка расподелу ових исплата може вршити само уз претходно одобрење Народне банке Србије.

Стицање сопствених акција

Члан 26.

Банка не може стицати сопствене акције, осим ако су их акционари банке понудили у секундарној продаји а продајом тих акција другим лицима нанела би се знатна штета акционарима банке.

Стицање акција из става 1. овог члана врши се из средстава која потичу из добити банке.

Стицање акција из става 1. овог члана не може се спровести без претходне сагласности Народне банке Србије.

Уз образложени захтев за давање сагласности из става 3. овог члана, банка је дужна да Народној банци Србије достави и податке о условима под којима се стичу сопствене акције.

О захтеву из става 4. овог члана Народна банка Србије одлучује у року од 30 дана од дана пријема уредног захтева.

Правни посао стицања сопствених акција без сагласности Народне банке Србије ништав је.

Банка је дужна да сопствене акције отуђи у року од једне године од дана њиховог стицања, а ако то не учини, дужна је да их повуче и поништи на терет свог акционарског капитала.

Одредба става 7. овог члана примењује се и на стицање сопствених акција по основу наслеђивања, правног следбеништва или другог стицања независног од воље банке.

Народна банка Србије може прописати ближе услове и начин давања сагласности из става 3. овог члана.

Недозвољени послови ради стицања акција банке

Члан 27.

Правни посао чији је предмет давање кредита, аванса, јемства или гаранције банке ради директног или индиректног стицања акција те банке, лица које у њој има учешће или подређеног друштва те банке, као и стицање тих акција средствима обезбеђеним на овај начин ништави су.

Одељак 2.

Управљање ризицима

Начин управљања ризицима

Члан 28.

Банка идентификује, мери и процењује ризике којима је изложена у свом пословању и управља тим ризицима.

Банка је дужна да образује посебну организациону јединицу у чијем је делокругу управљање ризицима.

Банка је дужна да обезбеди функционалну и организациону одвојеност активности управљања ризицима и редовних пословних активности банке.

Управљање ризицима усклађује се с величином и организационом структуром банке, обимом њене активности и врстама послова које банка обавља.

Банка својим актима прописује стратегију и политике за управљање ризицима, стратегију управљања капиталом, процедуре за идентификовање, мерење и процену ризика, као и управљање ризицима, у складу с прописима, стандардима и правилима струке.

Акти из става 5. овог члана садрже:

- 1) процедуре за идентификовање, мерење и процену ризика;
- 2) процедуре за управљање ризицима;
- 3) процедуре којима се обезбеђује контрола и доследна примена свих унутрашњих аката банке у вези са управљањем ризицима;
- 4) процедуре за редовно извештавање органа банке и регулаторног тела о управљању ризицима.

Народна банка Србије може прописати ближе услове и начин идентификације, мерења и процене ризика из става 1. овог члана, као и управљања тим ризицима.

Врсте ризика

Члан 29.

Актами из члана 28. овог закона обухватају се све врсте ризика којима је банка изложена у свом пословању, а нарочито:

- 1) ризик ликвидности;
- 2) кредитни ризик;
- 3) каматни и девизни ризик и остали тржишни ризици;
- 4) ризици изложености банке према једном лицу или групи повезаних лица;
- 5) ризици улагања банке у друга правна лица и у основна средства;
- 6) ризици који се односе на земљу порекла лица према коме је банка изложена;
- 7) оперативни ризик, укључујући и правни ризик, као и ризик неодговарајућег управљања информационом и другим технологијама значајним за пословање банке.

Ризик ликвидности

Члан 30.

Ризик ликвидности је ризик могућности настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал банке услед неспособности те банке да испуњава своје доспеле обавезе.

Банка својом имовином и обавезама управља на начин који јој омогућава да у сваком тренутку испуни своје доспеле обавезе (ликвидност) и да трајно испуњава све своје обавезе (солвентност).

Ради ефикасног управљања ризиком ликвидности, надлежни орган банке усваја и спроводи политику управљања ликвидношћу, која обухвата планирање прилива и одлива новчаних средстава, праћење ликвидности и доношење одговарајућих мера за спречавање или отклањање узрока неликвидности.

Народна банка Србије прописује начин утврђивања и нивое ликвидности банке, укључујући и критично низак ниво ликвидности.

Кредитни ризик

Члан 31.

Кредитни ризик је ризик могућности настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал банке услед неизвршавања обавеза дужника према банци.

Банка је дужна да кредитни ризик идентификује, мери и процењује према кредитној способности дужника и његовој уредности у извршавању обавеза према банци, као и према квалитету инструмената обезбеђења потраживања банке.

Ради адекватног и ефикасног управљања кредитним ризиком, банка је дужна да, у складу с прописима Народне банке Србије и својим актима, обрачунава и издваја резерве за процењене губитке који могу настати по основу билансне активе и ванбилансних ставки банке.

Банка је дужна да својим унутрашњим актима пропише посебне политике и процедуре за идентификовање лоше активе и управљање том активом, као и за редовно извештавање органа банке о квалитету кредитног портфолија.

Каматни и девизни ризик и други тржишни ризици

Члан 32.

Каматни ризик је ризик могућности настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал банке услед промена каматних стопа.

Девизни ризик је ризик могућности настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал банке услед промене девизног курса.

Банка је дужна да обим и структуру своје имовине и обавеза усклади на начин који омогућује ефикасно управљање тржишним ризицима.

Банка је дужна да својим унутрашњим актима пропише посебне политике и процедуре за идентификовање тржишних ризика и управљање овим ризицима, као и за редовно извештавање органа банке о врстама и нивоу тих ризика.

Ризици изложености банке

Члан 33.

Изложеност банке према једном лицу је укупан износ потраживања и ванбилансних ставки који се односе на то лице или групу повезаних лица (кредити, улагања у дужничке хартије од вредности, власнички улози и учешћа, издате гаранције и авали и сл.).

Велика изложеност банке према једном лицу или групи повезаних лица је изложеност која износи најмање 10% капитала банке.

Изложеност банке према једном лицу или групи повезаних лица не сме прећи 25% капитала банке.

Изложеност банке према лицу повезаном с банком не сме прећи 5% капитала банке.

Укупна изложеност банке према лицима повезаним с банком не сме прећи 20% капитала банке.

Народна банка Србије прописује збир свих великих изложености банке, који не може бити мањи од 400% нити већи од 800% капитала банке.

Ризици улагања банке

Члан 34.

Улагање банке у једно лице које није лице у финансијском сектору не сме прећи 10% капитала банке.

Укупна улагања банке у лица која нису лица у финансијском сектору и у основна средства банке не смеју прећи 60% капитала банке.

Улагањима из става 2. овог члана није обухваћено стицање акција ради њихове даље продаје у року од шест месеци од дана стицања тих акција.

Оперативни ризик

Члан 35.

Оперативни ризик је ризик могућности настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал банке услед пропуста у раду запослених, неодговарајућих унутрашњих процедура и процеса, неадекватног управљања информационим и другим системима, као и услед непредвидивих екстерних догађаја.

Члан 36.

Народна банка Србије прописује критеријуме за идентификовање, мерење и процену ризика, као и за управљање ризицима, укључујући и:

- 1) начин израчунавања појединачних показатеља пословања банке у вези са управљањем ризицима и ограничења која се односе на те ризике;
- 2) начин, форму и рокове извештавања банке о показатељима из тачке 1) овог става.

Пословање с повезаним лицем

Члан 37.

Банка у свом пословању не може лицу повезаном с банком, као ни запосленом у банци, одобрити услове који су повољнији од услова одобрених другим лицима која нису повезана с том банком, односно нису запослена у тој банци.

Правни послови с повезаним лицем

Члан 38.

Правни послови банке с повезаним лицем обухватају послове које банка закључи са овим лицем и лицем које је повезано с повезаним лицем те банке.

Банка правни посао с повезаним лицем може закључити након добијања писменог одобрења управног одбора банке.

Одобрење из става 2. овог члана није обавезно у случају:

- 1) полагања депозита повезаних лица;

- 2) давања кредита обезбеђеног везаним депозитом повезаног лица;
- 3) давања кредита обезбеђеног дужничким хартијама од вредности Републике Србије или Народне банке Србије, односно дужничким хартијама од вредности лица чији рејтинг, према оцени признатих међународних рејтинг агенција, није испод "А".

Члан управног одбора банке не сме учествовати у разматрању или одобравању било ког правног посла између њега и банке, између банке и било ког члана његове породице и између банке и правног лица у коме он или било који члан његове породице учествује у управљању или руковођењу, или у коме има знатно или контролно учешће.

Правне радње у корист повезаних лица и лица која су повезана с повезаним лицима, банка може предузимати након добијања писменог одобрења управног одбора банке.

Забрана давања кредита акционарима

Члан 39.

Банка не може одобравати кредите својим акционарима пре истека рока од једне године од дана када је почела да послује.

Ништавост правних послова

Члан 40.

Правни посао који банка закључи супротно условима прописаним чл. од 37. до 39. овог закона ништав је.

Одељак 3.

Однос банке с клијентима

Заштита клијената

Члан 41.

Клијент банке, у смислу овог закона, је било које лице које користи или је користило услуге банке или лице које се обратило банци ради коришћења услуга и које је банка као такво идентификовала.

Клијент банке има право приступа свим подацима који му према овом закону морају бити доступни, а банка је дужна да му на захтев обезбеди овај приступ.

Банка слободно одлучује о избору клијента.

Народна банка Србије може прописати ближе услове и начин остваривања права из става 2. овог члана.

Објављивање општих услова пословања

Члан 42.

Банка је дужна да опште услове пословања, као и њихове измене и допуне, истакне у својим пословним просторијама на видном месту, и то најкасније 15 дана пре њихове примене.

Примена општих услова пословања обезбеђује се писменим уговором закљученим између банке и клијента.

Клијент може од банке да тражи одговарајућа објашњења и инструкције који се односе на примену општих услова пословања.

Општим условима пословања, у смислу овог закона, сматра се сваки документ који садржи стандардне услове пословања применљиве на све клијенте банке, опште услове за успостављање односа између клијената и банке, поступак комуникације између клијената и банке и опште услове за обављање трансакција између клијената и банке.

Народна банка Србије може прописати ближе услове и начин објављивања и примене општих услова пословања банке.

Јединствен начин обрачуна и објављивања трошкова, камата и накнада банкарских услуга

Члан 43.

Народна банка Србије може прописати јединствени начин обрачуна и објављивања трошкова, камата и накнада банкарских услуга, и то нарочито по основу депозитних и кредитних послова.

Обавештавање клијената

Члан 44.

Банка је дужна да клијенту, на његов захтев, обезбеди информације о стању његовог кредита, односно депозитног рачуна, као и друге информације из пословног односа клијента и банке.

Банка на својој Интернет презентацији објављује податке о именима лица која имају учешће у тој банци, односно која су чланови њеног управног и извршног одбора, као и податке о својству тих лица.

Народна банка Србије може прописати ближе услове и начин обавештавања клијената банке.

Приговор клијената

Члан 45.

Ако клијент сматра да се банка не придржава обавеза из закљученог уговора, приговор на поступак банке може упутити руководиоцу организационе јединице банке у чијем је делокругу унутрашња ревизија, надлежној организационој јединици или надлежном органу банке.

Банка је дужна да подносиоцу приговора из става 1. овог члана одговори у разумном року.

Народна банка Србије овлашћена је да, у оквиру своје контролне функције, проверава да ли се банка придржава добрих пословних обичаја, објављених општих услова пословања и одредаба уговора закључених с клијентима.

Народна банка Србије може прописати ближе услове и начин поступања банке по приговору клијената.

Одељак 4.

Тајност података

Банкарска тајна

Члан 46.

Банкарска тајна је пословна тајна.

Банкарском тајном сматрају се:

- 1) подаци који су познати банци а односе се на личне податке, финансијско стање и трансакције, као и на власништво или пословне везе клијената те или друге банке;
- 2) подаци о стању и промету на индивидуалним депозитним рачунима;
- 3) други подаци до којих банка дође у пословању с клијентима.

Банкарском тајном не сматрају се:

- 1) јавни подаци и подаци који су заинтересованим лицима са оправданим интересом доступни из других извора;
- 2) консолидовани подаци на основу којих се не открива идентитет појединачног клијента;

3) подаци о акционарима банке и висини њиховог учешћа у акционарском капиталу банке, као и подаци о другим лицима са учешћем у банци и подаци о том учешћу, без обзира на то да ли су они клијенти банке;

4) подаци који се односе на уредност испуњавања обавеза клијента према банци.

Обавеза чувања банкарске тајне

Члан 47.

Банка и чланови њених органа, акционари и запослени у банци, као и спољни ревизор банке и друга лица која због природе посла који обављају имају приступ подацима из члана 46. став 2. овог закона, не могу те податке саопштавати трећим лицима ни користити их противно интересу банке и њених клијената, нити могу трећим лицима омогућити приступ тим подацима.

Обавеза чувања банкарске тајне за лица из става 1. овог члана не престаје ни после престанка статуса на основу ког су остварили приступ подацима из тог става.

Банка може податке о клијенту који се сматрају банкарском тајном саопштити трећим лицима само уз писмено одобрење тог клијента, осим ако овим или другим законом није друкчије прописано.

Изузеци од обавезе чувања банкарске тајне

Члан 48.

Обавеза чувања банкарске тајне не постоји ако се подаци саопштавају:

- 1) на основу одлуке или захтева надлежног суда;
- 2) за потребе министарства надлежног за унутрашње послове, органа надлежног за борбу против организованог криминала и органа надлежног за спречавање прања новца, у складу с прописима;
- 3) у вези са имовинским поступком, а на основу захтева стараоца имовине или конзуларних представништава страних држава, после подношења писмених докумената којима се доказује оправдани интерес ових лица;
- 4) у вези са извршењем надлежног органа на имовини клијента банке;
- 5) регулаторним телима у Републици Србији ради обављања послова из њихове надлежности;
- 6) лицу које су банке основале ради прикупљања података о укупном износу, врсти и ажурности у испуњавању обавеза физичких и правних лица клијената банака;
- 7) надлежном органу у вези с вршењем контроле обављања платног промета код правних и физичких лица која обављају делатност, у складу с прописима којима се уређује платни промет;
- 8) пореској управи, у складу с прописима којима се уређују послови из њене надлежности;
- 9) органу надлежном за контролу девизног пословања;
- 10) на захтев организације за осигурање депозита, у складу са законом којим се уређује осигурање депозита;
- 11) страном регулаторном телу под условима предвиђеним споразумом о сарадњи закљученим између тог тела и Народне банке Србије.

Изузетно од одредаба става 1. овог члана, банка има право да податке који представљају банкарску тајну саопшти истражном судији, јавном тужиоцу и судовима, односно другим органима који врше јавноправна овлашћења искључиво ради заштите својих права, у складу са законом.

Поступање с подацима који представљају банкарску тајну

Члан 49.

Народна банка Србије, судови и други органи који врше јавноправна овлашћења могу податке до којих су дошли у складу с чланом 47. овог закона користити искључиво у сврху за коју су прибављени и не могу их саопштавати трећим лицима нити тим лицима омогућити да сазнају и користе ове податке, осим у случајевима предвиђеним законом.

Одредбе става 1. овог члана сходно се примењују и на лица која су запослена, односно која су била запослена у органима из тог става.

Одељак 5.

Финансијска евиденција, извештавање и објављивање података и информација

Финансијска евиденција

Члан 50.

Банка је дужна да води пословне књиге и рачуноводствену евиденцију и да годишње финансијске извештаје, који истинито и објективно одражавају њено пословање и финансијско стање, припрема са садржајем и у облику који су утврђени законом којим се уређују рачуноводство и ревизија, овим законом и прописима Народне банке Србије.

Извештавање Народне банке Србије

Члан 51.

Банка је дужна да, ради процене финансијског стања банке и њених подређених друштава на појединачној и консолидованој основи, припреми и Народној банци Србије поднесе извештаје који се односе на управљање банком, као и на пословање организационих структура, планиране пословне активности, ликвидност, солвентност и профитабилност банке и њених подређених друштава.

Народна банка Србије прописује садржину и облик извештаја из става 1. овог члана, као и начин и рокове њиховог достављања.

Објављивање података и информација банке

Члан 51а.

Банка је дужна да објављује податке о стратегији и политикама управљања ризицима банке, капиталу банке, адекватности капитала банке, као и друге податке, односно информације, у складу са прописима Народне банке Србије.

Банка није дужна да објављује податке и информације који нису материјално значајни, затим податке и информације чије би објављивање у јавности могло негативно да утиче на конкурентски положај те банке на тржишту, као и податке и информације који представљају банкарску тајну у смислу овог закона.

Народна банка Србије ближе прописује садржај података односно информација из овог члана, као и услове, начин и рокове за њихово објављивање.

Одељак 6.

Спољна ревизија

Именовање спољног ревизора

Члан 52.

Ради обављања годишње ревизије својих финансијских извештаја, банка, банкарска група и банкарски холдинг годишње ангажују спољног ревизора (предузеће за ревизију).

О именовану спољног ревизора банка или банкарски холдинг обавештавају Народну банку Србије у року од 15 дана од дана тог именовања.

Народна банка Србије утврђује и објављује листу спољних ревизора који могу вршити ревизију из става 1. овог члана, на основу критеријума које пропише.

Члан 53.

Банка не може именовати спољног ревизора чији је приход од ревизије те банке у претходној години већи од половине његових укупних прихода.

Спољни ревизор може код банке обављати највише пет узастопних ревизија редовних годишњих финансијских извештаја.

Спољни ревизор не може у истој години обављати и ревизију финансијских извештаја банке и пружати јој консултантске услуге, нити ревизију може вршити за пословну годину у којој јој је пружао те услуге.

Ако ревизију изврши спољни ревизор који није на листи из члана 52. став 3. овог закона, односно ако је ревизија извршена супротно одредбама овог закона и других прописа, Народна банка Србије неће прихватити извештај о ревизији.

Члан 54.

Лице које руководи ревизијом банке и потписује извештај спољног ревизора мора имати највише професионално звање у области ревизије, према закону којим се уређује ревизија, три године искуства у обављању послова ревизије банака и мора бити независно од банке.

Лице из става 1. овог члана не сматра се независним од банке ако је оно или предузеће за ревизију у коме је то лице ангажовано, или руководилац тог предузећа – у текућој години и у две претходне пословне године, као и за време обављања ревизије:

- 1) било лице повезано с банком или било којим чланом банкарске групе;
- 2) било пословни партнер банке или било ког члана банкарске групе;
- 3) било лице које има директно или индиректно власништво у банци или члану банкарске групе;
- 4) било ликвидациони или стечајни управник члана банкарске групе;
- 5) било уговорна страна у уговорном односу с лицем које би могло негативно утицати на његову непристрасност и независност.

Ревизија на консолидованој основи

Члан 55.

Годишња ревизија финансијских извештаја банкарских група мора се спроводити на консолидованој основи.

Свако подређено друштво банке или банкарског холдинга обавезно је да обезбеди спољну ревизију својих појединачних годишњих финансијских извештаја.

Ревизију из става 1. овог члана врши спољни ревизор, кога именује највише матично друштво банкарске групе.

Уз сагласност Народне банке Србије, подређено друштво које није банка не мора бити укључено у ревизију из става 1. овог члана ако је:

- 1) његов капитал, према билансу стања, мањи од 5% укупног капитала банке, односно банкарског холдинга;

2) током претходне пословне године остварило мање од 5% прихода банке, односно банкарског холдинга.

Уз сагласност или на захтев Народне банке Србије, подређено друштво које није банка не мора бити укључено у ревизију банкарске групе ако би то, према мишљењу Народне банке Србије, допринело објективном сагледавању финансијског стања те групе.

Народна банка Србије може прописати ближе услове и начин вршења ревизије из става 1. овог члана.

Извештај спољног ревизора

Члан 56.

Спољни ревизор сачињава извештај и даје мишљење о томе да ли су годишњи финансијски извештаји банке сачињени у складу са међународним стандардима финансијског извештавања, односно међународним рачуноводственим стандардима, законом којим се уређују рачуноводство и ревизија и прописима Народне банке Србије и да ли истинито и објективно приказују финансијски положај банке, резултате пословања и новчане токове за ту годину по свим материјално значајним питањима.

Спољни ревизор даје управном и извршном одбору банке, као и Народној банци Србије, мишљење о ефикасности функционисања унутрашње ревизије, систему управљања ризицима и систему унутрашњих контрола.

Народна банка Србије прописује минималан обим и садржај извештаја из става 1. овог члана.

Народна банка Србије може од спољног ревизора захтевати и додатна обавештења у вези са извршеном ревизијом.

Ревизија код статусних промена

Члан 57.

Банка која је основана спајањем дужна је да Народној банци Србије достави мишљење спољног ревизора о истинитости и објективности свог почетног биланса стања на уговорени датум спајања у року од 60 дана од дана уписа те банке у регистар привредних субјеката.

Банка којој се припаја друга банка дужна је да ангажује спољног ревизора ради обављања ревизије својих финансијских извештаја са стањем на уговорени датум припајања.

Извештај спољног ревизора о обављеној ревизији из става 2. овог члана банка из тог става дужна је да достави Народној банци Србије у року од 60 дана од дана уписа припајања у регистар привредних субјеката.

Народна банка Србије може прописати ближе услове и начин вршења ревизије из овог члана.

Обавеза обавештавања спољног ревизора

Члан 58.

Спољни ревизор дужан је да управни и извршни одбор банке, односно члана банкарске групе, као и Народну банку Србије, обавести, и то одмах након што за њих сазна, о свакој чињеници која представља:

- 1) повреду закона и прописа Народне банке Србије;
- 2) материјално значајну промену финансијског резултата исказаног у неревидираним годишњим финансијским извештајима;
- 3) повреду унутрашњих процедура или аката банке или банкарске групе којој банка припада;

4) околност која би могла довести до материјалног губитка за банку или члана банкарске групе или би могла угрозити континуитет њиховог пословања.

Обавештење из става 1. овог члана не сматра се повредом тајности података банке или поверљивих информација и спољни ревизор због њега не може сносити одговорност.

Народна банка Србије може прописати ближе услове и начин давања обавештења из става 1. овог члана.

Мере на основу извештаја спољног ревизора

Члан 59.

Кад су неправилности у пословању банке утврђене у извештају спољног ревизора, банка је дужна да те неправилности отклони и да о томе обавести Народну банку Србије.

Ако банка не отклони неправилности из става 1. овог члана, Народна банка Србије може према тој банци предузети мере прописане овим законом.

Повлачење или разрешење дужности спољног ревизора

Члан 60.

Банка и банкарски холдинг достављају Народној банци Србије писмено обавештење о повлачењу или разрешењу дужности спољног ревизора банке, банкарског холдинга или банкарске групе, са изјавом о разлозима за повлачење, односно разрешење – најкасније у року од 15 дана од дана повлачења, односно разрешења.

Кад се спољни ревизор банке, банкарског холдинга или банкарске групе повуче или буде разрешен дужности, други спољни ревизор не може прихватити ту дужност ако од претходног ревизора не прибави писмену изјаву из става 1. овог члана.

Изузетно од одредбе става 2. овог члана, избор спољног ревизора банке, банкарског холдинга или банкарске групе може се прихватити и без прибављања изјаве из тог става ако нови ревизор обавести Народну банку Србије да није примио изјаву у року од 15 дана од дана подношења захтева за давање те изјаве.

Народна банка Србије неће прихватити извештај спољног ревизора који је именован на ову функцију ако није захтевао изјаву из става 1. овог члана или је то именовање прихватио пре истека рока из става 3. тог члана.

Народна банка Србије може прописати ближе услове и начин повлачења или разрешења дужности спољног ревизора.

Достављање и објављивање годишњих финансијских извештаја са извештајем спољног ревизора

Члан 61.

Банка је дужна да Народној банци Србије достави појединачне финансијске извештаје банке и њеног банкарског холдинга са извештајем спољног ревизора, за претходну пословну годину – у року од 120 дана након завршетка те године.

Народна банка Србије може од било ког члана банкарске групе захтевати да јој достави појединачне финансијске извештаје са извештајем спољног ревизора.

Банка је дужна да достави консолидоване финансијске извештаје банкарске групе са извештајем спољног ревизора, за претходну пословну годину – у року од 150 дана након завршетка те године.

Извештај спољног ревизора у скраћеном облику банка и банкарски холдинг објављују у најмање једним дневним новинама које се дистрибуирају на територији Републике Србије, и то у року од 15 дана од дана пријема тог извештаја.

Комплетан извештај спољног ревизора о годишњим финансијским извештајима за банку, банкарски холдинг и банкарску групу, укључујући и напомене уз финансијске извештаје, банка објављује на својој Интернет презентацији.

Поред објављивања ревидираног годишњег финансијског извештаја, банка тромесечно на својој Интернет презентацији објављује и неревидиране финансијске извештаје, у року од 30 дана након истека обрачунског периода, који садрже биланс стања, с ванбилансним ставкама, биланс успеха и извештај о токовима готовине, а објављује и имена чланова управног и извршног одбора банке и лица која имају учешће у банци или банкарском холдингу и податке о овим лицима, као и организациону структуру и списак организационих јединица те банке.

Ако се у извештајима и подацима који су објављени утврди грешка, банка или спољни ревизор дужни су да о томе одмах обавесте Народну банку Србије, а банка је дужна и да кориговане извештаје и податке поново објави.

Одбијање Народне банке Србије да прихвати извештај спољног ревизора

Члан 62.

Ако Народна банка Србије утврди да ревизија банке, банкарског холдинга или банкарске групе није обављена у складу са одредбама овог закона, неће прихватити извештај о тој ревизији и захтеваће да други спољни ревизор поново обави ревизију о трошку банке.

Посебна ревизија

Члан 63.

Народна банка Србије може да захтева посебну ревизију банке и члана банкарске групе ако су њихови извештаји нетачни или су закључили трансакције које су по банку могле имати или су имале знатну штету.

Народна банка Србије може да именује ревизора ради посебне ревизије банке или члана банкарске групе. Банка или члан банкарске групе дужни су да том ревизору доставе, без одлагања и ограничења, све податке и документе неопходне за ревизију и да му пружи сву потребну помоћ, у складу са овим законом.

Трошкове посебне ревизије сноси банка.

Народна банка Србије може прописати ближе услове и начин вршења посебне ревизије.

Одељак 7.

Удружење банака

Оснивање удружења банака

Члан 64.

Банке могу, ради унапређивања сопственог пословања и усклађивања своје делатности, оснивати удружења.

Удружење банака има својство правног лица.

Удружење банака уписује се у регистар, у складу са законом.

Уговором о оснивању удружења банака утврђују се назив, делатност и седиште удружења, заступање удружења и одговорност у правном промету, престанак рада удружења и начин управљања удружењем, као и друга питања значајна за оснивање удружења банака.

Удружење банака доставља Народној банци Србије уговор из става 4. овог члана, као и друге акте удружења и споразуме које удружење закључује с банкама.

Глава IV
ОРГАНИЗАЦИЈА БАНКЕ И НАЧИН УПРАВЉАЊА БАНКОМ

Одељак 1.

ОРГАНИ БАНКЕ

Скупштина банке

Састав

Члан 65.

Скупштину банке чине акционари банке.

Право гласа акционари остварују непосредно или преко својих представника.

Статутом банке се акционарима који имају 1% или више акција с правом гласа не може онемогућити непосредно вршење права гласа.

Делокруг

Члан 66.

Скупштина банке:

- 1) усваја пословну политику и стратегију банке;
- 2) доноси статут банке и усваја измене и допуне оснивачког акта и статута банке;
- 3) усваја годишњи рачун банке и одлучује о употреби и распоређивању остварене добити, односно покрићу губитака;
- 4) одлучује о повећању капитала банке, односно о улагањима капитала у другу банку или у друга правна лица, као и о висини улагања у основна средства банке;
- 5) именује и разрешава председника и чланове управног одбора банке;
- 6) одређује накнаду члановима управног одбора банке;
- 7) одлучује о статусним променама и о престанку рада банке;
- 8) одлучује о преузимању права и обавеза банке у поступку административног управљања, односно банке за посебне намене;
- 9) именује и разрешава спољног ревизора;
- 10) доноси пословник о свом раду и одлучује о другим питањима, у складу са законом и статутом банке.

Статутом се могу скупштини банке утврдити и друга права и обавезе.

Скупштина банке не може доношење одлука из става 1. овог члана пренети на други орган банке.

Народна банка Србије даје сагласност на статут банке, односно на измене и допуне оснивачког акта и статута банке.

Статут банке, односно измене и допуне оснивачког акта и статута банке не могу ступити на снагу пре достављања сагласности из става 4. овог члана.

Народна банка Србије може прописати ближе услове и начин давања сагласности из става 4. овог члана.

Редовно заседање скупштине

Члан 67.

Редовно заседање скупштине банке одржава се најмање једном годишње, на начин предвиђен статутом банке.

Народна банка Србије може захтевати да се одређена питања уврсте у дневни ред редовног заседања скупштине банке.

На поступак сазивања, обавештавања и рада редовног заседања скупштине банке примењују се одредбе закона којим се уређују привредна друштва које се односе на скупштину акционарског друштва, осим ако овим законом није друкчије прописано.

Ванредно заседање скупштине

Члан 68.

Ванредно заседање скупштине банке може се сазвати на захтев:

- 1) управног одбора или другог органа банке који је статутом банке овлашћен да сазове ванредно заседање скупштине;
- 2) акционара банке с најмање 10% акција с правом гласа;
- 3) ликвидационог управника банке, у поступку добровољне ликвидације банке.

На поступак сазивања ванредног заседања скупштине банке примењују се одредбе закона којим се уређују привредна друштва.

Управни одбор банке сазива ванредно заседање скупштине банке:

- 1) када банка постане поткапитализована;
- 2) на захтев унутрашње ревизије банке, спољног ревизора банке или одбора за праћење пословања банке;
- 3) на захтев Народне банке Србије;
- 4) увек када оцени да је то потребно.

Народна банка Србије може захтевати да се одређена питања уврсте у дневни ред ванредног заседања скупштине банке.

Присуство представника Народне банке Србије на седници скупштине банке

Члан 69.

Представник Народне банке Србије може присуствовати седници скупштине банке и може се обраћати акционарима на тој седници.

Управни одбор банке обавестиће Народну банку Србије о датуму одржавања и дневном реду седнице скупштине банке у року предвиђеном за обавештавање чланова скупштине банке.

Управни и извршни одбор банке

Члан 70.

Органи управљања банком су управни и извршни одбор банке.

Управни и извршни одбор банке дужни су да предузимају мере ради спречавања незаконитих или непримерених радњи и утицаја, који су штетни или нису у најбољем интересу банке и њених акционара и које врше лица која имају знатно или контролно учешће у тој банци.

Управни одбор

Састав

Члан 71.

Управни одбор банке чини најмање пет чланова, укључујући и председника.

Најмање једна трећина чланова управног одбора банке морају бити лица независна од банке.

Независним од банке сматра се лице које нема директно или индиректно власништво ни у банци ни у члану банкарске групе у којој је та банка.

Народна банка Србије може прописати додатне услове које лице мора испунити да би се сматрало независним од банке.

Чланови управног одбора банке морају имати добру пословну репутацију и одговарајуће квалификације, које прописује Народна банка Србије.

Најмање три члана управног одбора банке морају имати одговарајуће искуство из области финансија.

Најмање један члан управног одбора банке мора активно знати српски језик и имати пребивалиште на територији Републике Србије.

Именовање чланова управног одбора

Члан 72.

Банка подноси Народној банци Србије захтев за давање претходне сагласности на именовање члана управног одбора банке, уз који доставља документе и даје податке којима се доказују пословна репутација и квалификације лица предложеног за члана управног одбора банке.

Народна банка Србије прописује ближе услове за давање сагласности из става 1. овог члана.

Народна банка Србије одбиће захтев из става 1. овог члана ако је лице предложено за члана управног одбора банке:

- 1) лице које је на дан одузимања дозволе за рад банци или шест месеци пре тог дана, односно на дан увођења принудне управе у банци било овлашћено за представљање и заступање, односно члан органа управљања те банке;
- 2) члан било ког органа управљања друге банке, односно запослени у банци;
- 3) правноснажно осуђено за кривично дело на безусловну казну затвора или правноснажно осуђено за кривично дело које га чини неподобним за обављање те функције.

Под лицем из става 3. тачка 1) овог члана не сматра се лице које је било овлашћено за представљање и заступање, односно члан органа управљања банке за посебне намене којој је Народна банка Србије одузела дозволу за рад на предлог Агенције.

За члана управног одбора банке из члана 71. став 6. овог закона, уз захтев из става 1. овог члана, подноси се и доказ да то лице има најмање три године искуства на руководећем положају у лицу у финансијском сектору или шест година искуства у области финансија и банкарства и да се истакло као стручњак или научни радник у тим областима. За остале чланове управног одбора, уз захтев из става 1. овог члана, подносе се докази из става 3. тог члана и доказ да то лице има најмање шест година искуства на руководећем положају у привредном друштву.

Банка обавештава Народну банку Србије о разрешењу или оставци члана управног одбора банке у року од десет дана од дана разрешења или оставке, наводећи разлоге за то.

Члан управног одбора банке не може бити члан извршног одбора банке.

Народна банка Србије може прописати ближе услове и начин именовања чланова управног одбора банке.

Делокруг

Члан 73.

Управни одбор банке одговоран је да пословање банке буде у складу са законом, прописима и актима Народне банке Србије, као и актима и другим процедурама које утврде органи банке.

Управни одбор банке одговоран је за успостављање јединственог система управљања ризицима у банци и за надзор над тим системом, а дужан је и да обезбеди да извршни одбор банке

идентификује ризике којима је банка изложена, као и да контролу тих ризика врши у складу са одобреним политикама и процедурама.

Управни одбор банке:

- 1) сазива седнице скупштине банке;
- 2) припрема за скупштину банке предлоге одлука и одговоран је за спровођење тих одлука;
- 3) доноси, између две седнице скупштине банке, акте којима се спроводи пословна политика банке;
- 4) утврђује опште услове пословања банке, као и њихове измене и допуне;
- 5) бира и разрешава председника и чланове извршног одбора банке;
- 6) бира и разрешава чланове одбора из члана 79. став 1. овог закона;
- 7) утврђује износе до којих извршни одбор банке може одлучивати о пласманима и задуживању банке и одлучује о пласманима и задуживању банке преко тих износа;
- 8) даје претходну сагласност за изложеност банке према једном лицу или групи повезаних лица преко 10%, односно за повећање ове изложености преко 20% капитала банке;
- 9) надзире рад извршног одбора банке;
- 10) усваја програм и план унутрашње ревизије банке;
- 11) успоставља систем унутрашњих контрола;
- 12) утврђује стратегију и политике за управљање ризицима, као и стратегију управљања капиталом банке;
- 13) разматра извештаје спољне и унутрашње ревизије;
- 14) усваја тромесечне и годишње извештаје извршног одбора банке о пословању банке и скупштини банке подноси усвојени годишњи извештај на коначно усвајање;
- 15) доноси пословнике о свом раду и о раду извршног одбора;
- 16) обавештава Народну банку Србије и друге надлежне органе о утврђеним неправилностима;
- 16а) утврђује унутрашњу организацију, односно организациону структуру банке која обезбеђује поделу дужности, надлежности и одговорности запослених на начин којим се спречава сукоб интереса и обезбеђује транспарентан и документован процес доношења и спровођења одлука;
- 16б) усваја политику зарада и осталих примања запослених у банци;
- 17) обавља друге послове у складу са статутом банке.

Управни одбор банке одговоран је за тачност свих извештаја о пословању, финансијском стању и резултатима пословања банке упућених акционарима банке, јавности и Народној банци Србије.

Седнице

Члан 74.

Седнице управног одбора банке одржавају се по потреби, а најмање једном у три месеца.

Седнице управног одбора банке одржавају се у просторијама седишта или других организационих делова банке на територији Републике Србије најмање једном у три месеца.

Управни одбор банке одржаће ванредну седницу ако то Народна банка Србије захтева ради разматрања одређених питања.

Ако Народна банка Србије оцени да је то потребно, представник Народне банке Србије може присуствовати седници управног одбора банке и обраћати се његовим члановима.

Управни одбор банке обавестиће Народну банку Србије о датуму одржавања и дневном реду седнице управног одбора банке у року предвиђеном за обавештавање чланова управног одбора банке.

Банка је дужна да, уз годишњи извештај који Народној банци Србије доставља у складу са овим законом, достави и извештај о укупном броју одржаних седница управног одбора банке и месту њиховог одржавања.

Извршни одбор банке

Састав

Члан 75.

Извршни одбор банке чине најмање два члана, укључујући и председника.

Председник извршног одбора банке представља и заступа банку.

При закључивању правних послова и предузимању правних радњи из делокруга извршног одбора, председник извршног одбора банке дужан је да обезбеди потпис једног члана тог одбора.

Чланови извршног одбора банке су у радном односу у банци на неодређено време с пуним радним временом.

Чланови извршног одбора банке морају имати добру пословну репутацију и одговарајуће квалификације, које прописује Народна банка Србије.

Најмање један члан извршног одбора банке мора активно знати српски језик и имати пребивалиште на територији Републике Србије, а сви чланови извршног одбора морају имати бораиште на територији Републике Србије.

На именовање чланова извршног одбора банке сходно се примењују одредбе овог закона које се односе на именовање чланова управног одбора банке.

Делокруг

Члан 76.

Извршни одбор банке организује пословање банке и врши дневни надзор над активностима запослених у банци.

Извршни одбор банке:

- 1) извршава одлуке скупштине банке и управног одбора банке;
- 2) обезбеђује законитост рада банке;
- 3) одлучује о пласманима и задуживању банке до износа који утврди управни одбор банке;
- 4) одлучује о сваком повећању изложености банке према лицу повезаном с банком и о томе обавештава управни одбор банке;
- 5) примењује пословну стратегију банке;
- 6) спроводи стратегију и политике за управљање ризицима, као и стратегију управљања капиталом;
- 7) усваја процедуре за идентификовање, мерење и процену ризика, као и управљање ризицима, анализира ефикасност њихове примене и извештава управни одбор у вези са тим активностима;
- 8) примењује процедуре надзора над активностима банке, редовно оцењује њихов квалитет и, ако је потребно, побољшава их, у складу с пословном политиком банке;

- 9) обезбеђује да сви запослени буду упознати с прописима и другим актима банке којима се уређују њихове радне обавезе;
- 10) обезбеђује сигурност и редовно праћење система информационе технологије банке;
- 11) обезбеђује сигурност и редовно праћење система трезорског пословања;
- 12) информише управни одбор банке о свим поступањима која нису у складу с прописима и другим актима банке;
- 13) најмање једном у току пословног тромесечја подноси управном одбору банке преглед пословних активности, биланс стања и биланс успеха банке;
- 14) без одлагања информише управни одбор банке и Народну банку Србије о сваком погоршању финансијског стања банке или постојању опасности од тог погоршања, као и о другим чињеницама које могу знатно утицати на финансијско стање банке;
- 15) одлучује о свим питањима која нису у надлежности скупштине банке и управног одбора банке.

Обавеза информисања скупштине банке о приходима чланова органа управљања

Члан 77.

Скупштина банке најмање једном годишње разматра писмену информацију с детаљним подацима о свим зарадама, накнадама и другим примањима чланова управног и извршног одбора банке и о свим уговорима између банке и чланова тих одбора и других лица која су повезана с тим члановима чија је последица имовинска корист за та лица, као и предлог управног одбора банке о зарадама, накнадама и другој имовинској користи тих лица за наредну годину.

Сукоб интереса

Члан 78.

Чланови управног и извршног одбора банке дужни су да, у року од месец дана од дана ступања на дужност, управном одбору банке доставе писмену изјаву која садржи податке о:

- 1) имовинским правима тих лица и чланова њихових породица чија тржишна вредност прелази 10.000 евра у динарској противвредности према званичном средњем курсу на дан процене вредности ових права;
- 2) правном лицу у коме лица која дају изјаву или чланови њихових породица учествују у органима управљања или руковођења или имају учешће у том правном лицу, односно статус ортака или комплементара.

Ако се промене подаци из става 1. овог члана, чланови управног и извршног одбора банке обавештавају управни одбор банке о тој промени у року од месец дана од дана кад су сазнали за промену.

Податке из става 1. овог члана управни одбор банке доставља скупштини банке најмање једном годишње.

Народна банка Србије може прописати да изјава из става 1. овог члана садржи и друге податке.

Чланови управног и извршног одбора банке дужни су да без одлагања обавесте управни одбор банке о правном лицу из става 1. тачка 2. овог члана с којим је банка успоставила или планира да успостави пословни однос.

Други одбори банке

Члан 79.

Банка је дужна да образује одбор за праћење пословања банке (одбор за ревизију), кредитни одбор и одбор за управљање активом и пасивом.

Банка може образовати и друге одборе.

Одбор за праћење пословања банке (одбор за ревизију)

Члан 80.

Одбор за праћење пословања банке чине најмање три члана, од којих су најмање два чланови управног одбора банке који имају одговарајуће искуство из области финансија.

Најмање један члан одбора за праћење пословања банке мора бити лице независно од банке.

Чланови одбора за праћење пословања банке не могу бити лица повезана с банком, осим по основу чланства у управном одбору банке или у органу управљања, односно надзора лица у саставу исте банкарске групе.

Одбор за праћење пословања банке помаже управном одбору банке у надзору над радом извршног одбора банке и запослених у банци.

Одбор за праћење пословања банке дужан је да:

- 1) анализира годишње извештаје и друге финансијске извештаје банке који се управном одбору банке подносе на разматрање и усвајање;
- 2) анализира и усваја предлоге стратегија и политика банке у вези са управљањем ризицима и системом унутрашњих контрола које се управном одбору банке подносе на разматрање и усвајање;
- 3) анализира и надзире примену и адекватно спровођење усвојених стратегија и политика за управљање ризицима и спровођење система унутрашњих контрола;
- 4) најмање једном месечно извештава управни одбор о својим активностима и утврђеним неправилностима, као и да предлаже начин на који ће се отклонити те неправилности, односно унапредити политике и процедуре за управљање ризицима и спровођење система унутрашњих контрола;
- 5) на предлог управног или извршног одбора банке или спољног ревизора банке разматра улагања и активности банке;
- 6) управном одбору и скупштини банке предлаже спољног ревизора банке;
- 7) разматра, са спољним ревизором банке, годишње ревизије финансијских извештаја банке;
- 8) предлаже управном одбору банке да се одређена питања у вези са спољном и унутрашњом ревизијом уврсте у дневни ред седнице скупштине;
- 9) доноси пословник о свом раду.

Кад оцени да банка послује супротно закону, другом пропису, статуту или другом акту банке или се то може закључити на основу извештаја о ревизији, односно кад утврди друге неправилности у пословању банке одбор за праћење пословања банке обавезно предлаже управном одбору банке да отклони уочене неправилности, као и да закаже ванредно заседање скупштине банке у случају да установљене неправилности могу имати теже последице на пословање банке.

Чланови одбора за праћење пословања банке састају се најмање једном месечно, а најмање једном у три месеца састају се у седишту банке.

Кредитни одбор и одбор за управљање активом и пасивом

Члан 81.

Кредитни одбор одлучује о кредитним захтевима у оквирима утврђеним актима банке и обавља друге послове утврђене актима банке.

Одбор за управљање активом и пасивом прати изложеност банке ризицима који произлазе из структуре њених билансних обавеза и потраживања и ванбилансних ставки, предлаже мере за управљање каматним ризиком и ризиком ликвидности, а обавља и друге послове утврђене актима банке.

Народна банка Србије може прописати и друге послове које су дужни да обављају одбори из овог члана.

Одељак 2.

Систем унутрашњих контрола, функција контроле усклађености пословања банке и функција унутрашње ревизије

Унутрашња контрола

Члан 82.

Чланови извршног одбора банке одговорни су за вршење унутрашње контроле над пословањем банке на свим нивоима, у складу са успостављеним системом те контроле.

Одбор за праћење пословања банке и унутрашња ревизија банке врше контролу правилности рада банке и ефикасности функционисања система унутрашњих контрола.

Банка је дужна да поступке система унутрашњих контрола уреди и спроводи на начин да омогућавају континуирано праћење и мерење ризика који могу негативно утицати на остваривање утврђених пословних циљева банке, као што су кредитни ризик, ризик земље дужника, девизни ризик, ризик тржишта, каматни ризик, ризик ликвидности, оперативни и други ризик.

Банка је дужна да систем унутрашњих контрола развија на начин који омогућава благовремену процену постојећих и нових ризика, укључујући и ризике који претходно нису контролисани, као и ризике изван контроле банака (спољни ризици), као и контролу тих ризика која ће негативне утицаје на пословање и бонитет банке свести на најмању могућу меру.

Народна банка Србије може прописати ближе услове и начин уређивања и спровођења система унутрашњих контрола.

Функција контроле усклађености пословања банке

Члан 83.

У банци постоји организациона јединица у чијем делокругу је контрола усклађености пословања банке.

Руководиоца организационе јединице из става 1. овог члана именује и разрешава управни одбор банке.

Руководилац организационе јединице из става 1. овог члана одговоран је за идентификацију и праћење ризика усклађености пословања банке и за управљање тим ризиком, који посебно обухвата ризик од санкција регулаторног тела и финансијских губитака, као и репутациони ризик. Ризик усклађености пословања банке настаје као последица пропуштања усклађивања пословања са законом и другим прописом, стандардима пословања, процедурама о спречавању прања новца и финансирања тероризма, као и са другим актима којима се уређује пословање банке.

Руководилац организационе јединице из става 1. овог члана и запослени у тој организационој јединици независни су у свом раду и обављају искључиво послове из става 3. тог члана.

Запослени у банци дужни су да запосленима у организационој јединици из става 1. овог члана омогуће увид у документацију коју поседују и да им пруже потребне информације.

Народна банка Србије ближе прописује начин и услове идентификације, праћења и управљања ризицима из става 3. овог члана.

Члан 84.

Организациона јединица у чијем делокругу је контрола усклађености пословања банке дужна је да најмање једном годишње идентификује и процени главне ризике те усклађености и предложи планове управљања тим ризицима, о чему саставља извештај који доставља извршном одбору и одбору за праћење пословања банке.

Извештај из става 1. овог члана усваја извршни одбор.

Руководилац организационе јединице из става 1. овог члана дужан је да о утврђеним пропустима који се односе на усклађеност пословања одмах обавести извршни одбор и одбор за праћење пословања банке.

Организациона јединица из става 1. овог члана дужна је да састави програм праћења усклађености пословања банке, који посебно садржи методологију рада те организационе јединице, планиране активности, начин и рокове израде извештаја, начин провере те усклађености, као и план обуке запослених.

Функција унутрашње ревизије

Члан 85.

У банци постоји организациона јединица у чијем је делокругу унутрашња ревизија.

Основни задаци организационе јединице из става 1. овог члана су да управном одбору банке пружа независно и објективно мишљење о питањима која су предмет ревизије, да обавља саветодавну активност усмерену на унапређење постојећег система унутрашњих контрола и пословања банке и да управном одбору банке пружа помоћ у остваривању његових циљева, и то примењујући систематичан, дисциплинован и документован приступ вредновању и унапређењу постојећег начина управљања ризицима, контроле и руковођења процесима.

Банка је дужна да функцију унутрашње ревизије врши у складу с прописима који уређују основне принципе организације и рада унутрашње ревизије банке.

Банка има најмање једног запосленог у организационој јединици из става 1. овог члана, који има звање утврђено законом којим се уређује ревизија и другим прописима из те области.

Руководиоца организационе јединице из става 1. овог члана бира и разрешава управни одбор банке.

Руководилац организационе јединице из става 1. овог члана израђује програм унутрашње ревизије и утврђује методологију њеног рада, а посебно упутство за рад унутрашње ревизије, начин и рокове израде и достављања надлежним органима банке извештаја о унутрашњој ревизији, начин праћења препоручених активности за отклањање неправилности и недостатака утврђених у пословању банке, као и начин и одговорност за израду, коришћење и чување документације о обављеним активностима унутрашње ревизије према годишњем плану. Овај руководилац извештава управни одбор о резултатима извршене ревизије.

Руководилац организационе јединице из става 1. овог члана има право да се непосредно обрати управном одбору банке кад год је то потребно.

Руководилац организационе јединице из става 1. овог члана овлашћен је да предложи сазивање седнице одбора за праћење пословања банке, о чему обавештава управни одбор, а ако седница тог одбора не буде одржана, обавештава о томе скупштину банке на првој наредној седници.

Запослени у организационој јединици из става 1. овог члана не могу обављати руководеће ни друге послове из делатности банке, осим послова који се односе на вршење унутрашње ревизије, нити могу учествовати у припреми и изради аката и друге документације који могу бити предмет унутрашње ревизије.

Руководилац организационе јединице из става 1. овог члана одговоран је за ефикасно, континуирано, редовно и квалитетно вршење функције унутрашње ревизије и ефикасно спровођење програма и оперативних годишњих планова те ревизије.

Унутрашња ревизија дужна је да:

- 1) оцењује адекватност и поузданост система унутрашњих контрола банке и функције контроле усклађености пословања банке;
- 2) обезбеди да се ризици на одговарајући начин идентификују и контролишу;
- 3) утврђује слабости у пословању банке и њених запослених, као и случајеве неизвршења обавеза и прекорачења овлашћења и припрема предлоге за отклањање тих слабости, као и препоруке за њихово спречавање;
- 4) одржава састанке са управним одбором банке, као и одбором за праћење пословања банке;
- 5) редовно припрема извештаје о активностима унутрашње ревизије и доставља их управном одбору банке, као и одбору за праћење пословања банке.

Народна банка Србије може прописати ближе услове и начин вршења функција унутрашње ревизије.

Овлашћења унутрашње ревизије

Члан 86.

Запослени у организационој јединици у чијем је делокругу унутрашња ревизија имају право увида у све документе банке и њених подређених друштава, као и чланова исте банкарске групе, без ограничења врше надзор над пословањем банке и учествују на седницама управног одбора банке и његових одбора.

На захтев запослених у организационој јединици из става 1. овог члана, запослени у банци дужни су да доставе писмено објашњење у вези са слабостима и грешкама у свом раду, као и да их отклоне.

Организациона јединица из става 1. овог члана извештаје о свом раду подноси одбору за праћење пословања банке и управном одбору банке.

Годишњи извештај о адекватности управљања ризицима и унутрашњој контроли

Члан 87.

Банка је дужна да Народној банци Србије достави годишњи извештај о адекватности управљања ризицима и унутрашњој контроли банке.

Извештај из става 1. овог члана банка доставља с годишњим финансијским извештајем.

Извештај из става 1. овог члана одобрава управни одбор банке.

Садржину извештаја из става 1. овог члана и рокове његовог достављања ближе прописује Народна банка Србије, с тим да извештај мора садржати следеће изјаве:

- 1) да ли су управни и извршни одбор банке идентификовали значајне ризике;
- 2) да ли су политике унутрашње контроле и управљања ризицима у банци адекватне и да ли се ефикасно примењују;
- 3) да ли су Народној банци Србије достављени тачни прикази политика управљања ризицима и система унутрашњих контрола;
- 4) да је утврђен план активности за отклањање недостатака и да се примењује или да ће бити утврђен и достављен на усвајање управном одбору банке.

Одељак 3.

Филијале и представништва

Отварање филијале и другог организационог облика банке на територији Републике Србије

Члан 88.

Банка обавештава Народну банку Србије о отварању филијале или другог организационог облика на територији Републике Србије најкасније у року од осам дана од дана њиховог отварања.

Отварање филијале банке у иностранству

Члан 89.

Ради отварања филијале у иностранству, банка подноси Народној банци Србије захтев за давање сагласности.

Банка је дужна да Народној банци Србије подноси годишњи извештај о пословању филијале у иностранству и да је без одлагања обавести о свим променама које се односе на активности ове филијале.

Директор филијале банке у иностранству мора испуњавати услове који су овим законом прописани за именовање члана извршног одбора банке.

Народна банка Србије прописује ближе услове и начин давања и одузимања сагласности из става 1. овог члана.

Отварање другог организационог облика банке у иностранству

Члан 90.

На друге организационе облике банака у иностранству сходно се примењују одредбе овог закона које се односе на филијале банака у иностранству.

Отварање представништва банке у иностранству

Члан 91.

Ради отварања представништва у иностранству, банка подноси Народној банци Србије захтев за давање сагласности.

Народна банка Србије прописује ближе услове и начин давања и одузимања сагласности из става 1. овог члана.

Отварање представништва стране банке у Републици Србији

Члан 92.

Представништво стране банке у Републици Србији региструје се у складу са законом којим се уређује регистрација привредних субјеката.

Уз пријаву за упис у регистар привредних субјеката страна банка подноси и сагласност Народне банке Србије.

Уз захтев за добијање сагласности из става 2. овог члана достављају се:

- 1) потврда регулаторног тела државе порекла да страна банка има дозволу за рад и потребно овлашћење за отварање представништва у Републици Србији или доказ да такво овлашћење није потребно према прописима те државе;
- 2) подаци о имену, правном статусу и седишту стране банке;
- 3) копија оснивачког акта стране банке;
- 4) подаци о финансијском стању стране банке;
- 5) одлука надлежног органа стране банке о отварању представништва;
- 6) одлука о именовању лица одговорног за рад представништва стране банке и овлашћење за то лице;
- 7) предложено име и седиште представништва стране банке;
- 8) предложене активности и програм рада представништва стране банке;
- 9) подаци о руководству представништва стране банке;
- 10) оверена изјава стране банке којом потврђује да преузима обавезе које проистекну из пословања њеног представништва.

Народна банка Србије одузеће страном банци сагласност из става 2. овог члана ако:

- 1) страном банци дозвола за рад престане да важи у држави порекла;
- 2) представништво стране банке обавља послове који прописима нису дозвољени представништву;
- 3) страна банка поднесе захтев за брисање представништва стране банке из регистра.

Народна банка Србије прописује ближе услове и начин давања и одузимања сагласности из става 2. овог члана.

Евиденције о филијалама и представништвима

Члан 93.

Народна банка Србије води регистре датих сагласности за отварање филијала, других организационих облика и представништава банака у иностранству, као и представништава страних банака у Републици Србији.

Глава V

КОНТРОЛНА ФУНКЦИЈА НАРОДНЕ БАНКЕ СРБИЈЕ

Одељак 1.

Учешће у банци

Сагласност за стицање власништва

Члан 94.

Ниједно лице не може без претходне сагласности Народне банке Србије стећи директно или индиректно власништво у банци које му омогућава од 5% до 20%, више од 20% до 33%, више од 33% до 50% и више од 50% гласачких права.

О захтеву за давање сагласности из става 1. овог члана Народна банка Србије одлучује у року од 60 дана од дана пријема уредног захтева.

Народна банка Србије прописује ближе услове и начин давања сагласности из става 1. овог члана.

Ако је подносилац захтева за давање сагласности из става 1. овог члана страна банка или страном лице из финансијског сектора, Народна банка Србије ту сагласност даје под условом:

- 1) да контролу, односно надзор на консолидованој основи тог подносиоца регулаторно тело државе порекла врши на начин који задовољава прописане услове Народне банке Србије;
- 2) да постоји одговарајућа сарадња Народне банке Србије с регулаторним телом државе порекла подносиоца;
- 3) да су испуњени други услови које пропише Народна банка Србије.

Услове под којима међународна финансијска организација може стећи власништво из става 1. овог члана прописује Народна банка Србије.

Решењем којим даје сагласност из става 1. овог члана, Народна банка Србије одређује и рок у ком подносилац захтева за давање сагласности може стећи власништво за које је дата та сагласност, и то за физичка лица најкасније годину дана од дана достављања тог решења, а за правна лица најкасније до дана усвајања првих наредних годишњих финансијских извештаја, односно ревидираних финансијских извештаја тих правних лица.

Ако подносилац захтева за давање сагласности за стицање власништва из става 1. овог члана то власништво не стекне у року из става 5. тог члана, дата сагласност престаје да важи.

Стицалац власништва

Члан 95.

Сматра се да, ради стицања власништва из члана 94. став 1. овог закона, следећа лица наступају као један стицалац:

- 1) правно лице и лица која учествују у управљању или руковођењу тим правним лицем или његовим подређеним друштвом;
- 2) правно лице и лица која директно именује и разрешава орган управљања или руковођења тог правног лица или његовог подређеног друштва;
- 3) правно лице и заступници и ликвидациони управници тог правног лица или његовог подређеног друштва;
- 4) чланови породице;
- 5) правна лица у којима лица из тачке 4) овог става учествују у управљању или руковођењу или у њима имају контролно учешће;
- 6) правна лица – чланови исте групе друштава;
- 7) лица која учествују у управљању или руковођењу истим правним лицем;
- 8) лица која имају контролно учешће у истом правном лицу;
- 9) давалац и прималац кредита за куповину акција банке или банкарског холдинга;
- 10) лице које другом лицу омогућава да обезбеди средства за куповину акција банке или банкарског холдинга и то друго лице;
- 11) властодавац и пуномоћник;
- 12) два или више правних или физичких лица међу којима не постоји однос из тач. од 1) до 11) овог става а повезана су тако да постоји могућност да се услед погоршања или побољшања финансијског положаја једног лица погорша или побољша финансијски положај другог или других лица а Народна банка Србије, на основу документације, процени да постоји и могућност преноса губитка, добити или кредитне способности.

Ради стицања власништва из члана 94. став 1. овог закона, лице наступа као један стицалац с другим лицем и када између њих не постоји веза из става 1. овог члана али свако то лице наступа као један стицалац с трећим истим лицем, и то на неки од начина утврђених тач. од 1) до 12) тог става.

Одбијање захтева

Члан 96.

Народна банка Србије одбиће захтев за давање сагласности из члана 94. став 1. овог закона:

- 1) ако финансијско стање подносиоца захтева није одговарајуће;
- 2) ако подносилац захтева нема добру пословну репутацију;
- 3) ако пословне активности подносиоца захтева могу изазвати значајан ризик за сигурно и законито управљање банком, односно банкарским холдингом;
- 4) ако би давање сагласности довело до повреде конкуренције из члана 7. овог закона;
- 5) ако је подносилац захтева доставио податке који се не могу проверити или који нису у складу с прописима Народне банке Србије;
- 6) ако лице са знатним или контролним учешћем код подносиоца захтева нема добру пословну репутацију;
- 7) ако члан органа управљања подносиоца захтева који стиче знатно или контролно учешће нема добру пословну репутацију и одговарајуће искуство;
- 8) ако би банка постала члан банкарске групе која не испуњава услове који се односе на транспарентност;
- 9) ако код подносиоца захтева није могуће утврдити лица са учешћем;
- 10) ако није могуће утврдити извор средстава којима подносилац захтева намерава да купи акције банке, односно банкарског холдинга;
- 11) ако би део средстава за куповину акција банке, односно банкарског холдинга обезбедило лице које нема добру пословну репутацију.

Обавештавање Народне банке Србије о стицању власништва

Члан 97.

Подносилац захтева за давање сагласности из члана 94. став 1. овог закона дужан је да обавести Народну банку Србије о стицању власништва за које је дата ова сагласност у року од 15 дана од дана тог стицања.

Укидање решења о давању сагласности

Члан 98.

Народна банка Србије може укинути решење о давању сагласности из члана 94. став 1. овог закона ако утврди да више нису испуњени услови за давање сагласности или ако лице које је добило сагласност своја права користи на начин који угрожава стабилно пословање банке.

Правне последице недозвољеног стицања и укидања решења о давању сагласности

Члан 99.

Ако лице без претходне сагласности Народне банке Србије стекне директно или индиректно власништво у банци које омогућава од 5% до 20%, више од 20% до 33%, више од 33% до 50% и више од 50% гласачких права, Народна банка Србије наложиће том лицу да отуђи власништво, односно забраниће му да посредно или непосредно остварује гласачка права у банци и да утиче на управљање банком или на пословну политику банке.

Ако лице које је власништво из става 1. овог члана стекло без сагласности Народне банке Србије власништво не отуђи на начин и у року које је утврдила Народна банка Србије, правни посао на основу кога је стечено то власништво ништав је.

Ако Народна банка Србије укине решење о давању сагласности из члана 94. став 1. овог закона, истим решењем ће забранити лицу коме је укинута сагласност за стицање власништва у банци располагање свим правима из акција на основу којих је то власништво стечено, а може му наложити и да то власништво отуђи.

Решење из става 3. овог члана, Народна банка Србије доставља Комисији за хартије од вредности и Централном регистру, депоу и клирингу хартија од вредности (у даљем тексту: Централни регистар).

Стицање власништва без сагласности

Члан 100.

Лице може и без сагласности Народне банке Србије стећи власништво из члана 94. став 1. овог закона ако га је стекло наслеђивањем, правним следбенишвом или другим стицањем независним од воље стицаоца.

Лице које је власништво стекло на начин из става 1. овог члана не може вршити никакав утицај на управљање банком у којој је стекло власништво или на пословну политику те банке, нити може остваривати гласачка права по основу тог власништва док не добије сагласност Народне банке Србије на то стицање.

Лице из става 1. овог члана дужно је да, у року од 30 дана од дана стицања власништва из тог става, Народној банци Србије поднесе захтев за давање сагласности на то стицање или да је обавести да је отуђило то власништво.

О захтеву из става 3. овог члана Народна банка Србије одлучује на начин и у року утврђеним у члану 94. овог закона.

Ако Народна банка Србије решењем одбије да да сагласност за стицање власништва из става 1. овог члана, истим решењем ће забранити лицу из тог става располагање свим правима из акција на основу којих је то власништво стечено и наложити му да то власништво отуђи до нивоа и у року одређеним тим решењем.

Решење из става 5. овог члана, Народна банка Србије доставља Комисији за хартије од вредности и Централном регистру.

Захтев за достављање информација

Члан 101.

Ако постоје основи сумње да је неко лице без сагласности Народне банке Србије стекло власништво из члана 94. став 1. овог закона, Народна банка Србије може од тог лица или матичног друштва тог лица, као и од чланова органа тих лица, захтевати да јој доставе информације и релевантну документацију који се односе на испуњеност услова за давање сагласности.

Народна банка Србије може захтевати да јој информације и документацију из става 1. овог члана доставе и лица којима је дата сагласност из члана 94. став 1. или члана 100. став 2. овог закона у року важења те сагласности, као и после стицања власништва, а најмање једном годишње.

Лица из става 2. овог члана дужна су да Народној банци Србије доставе податке и информације о новоименованим члановима органа управљања, о лицу које стекне учешће у тим лицима, о новом ортаку (ортачко друштво) и о новом комплементару (командитно друштво) најкасније у року од 15 дана од дана именованја, односно од дана стицања тог својства.

Банка је дужна да најмање једном годишње, као и на захтев Народне банке Србије, Народну банку Србије обавести о идентитету свих лица која имају учешће у банци.

Банка је дужна да Народну банку Србије обавести и о повећању или смањењу учешћа у банци у року од 15 дана од дана сазнања за повећање или смањење.

Банка је дужна да Народну банку Србије обавести о промени статуса лица повезаног с банком у року од 15 дана од дана сазнања за промену.

Народна банка Србије може прописати ближе услове и начин достављања података и информација из овог члана.

Одељак 2.

Контрола бонитета и законитости пословања банке

Контрола Народне банке Србије

Члан 102.

Народна банка Србије врши контролу бонитета и законитости пословања банке у складу са овим законом и законом којим се уређују положај, организација, овлашћења и функције Народне банке Србије.

Контролу у смислу става 1. овог члана Народна банка Србије врши посредно - контролом извештаја и друге документације коју банка доставља Народној банци Србије у складу са овим законом, као и других података о пословању банке којима Народна банка Србије располаже, и непосредно - увидом у пословне књиге и другу документацију банке.

Народна банка Србије може извршити контролу над било којим чланом банкарске групе на начин утврђен у ставу 2. овог члана.

При вршењу контроле из овог члана, Народна банка Србије има право увида у пословне књиге и другу документацију правних лица која су с банком код које се врши контрола повезана имовинским, управљачким и пословним односима, а може од тих лица захтевати да јој доставе и друге податке.

Лица код којих се врши контрола из овог члана дужна су да овлашћеним лицима Народне банке Србије омогуће несметано вршење контроле и да сарађују с њима.

Народна банка Србије може прописати ближе услове и начин вршења контроле из овог члана.

Члан 102а.

Подаци које запослени у Народној банци Србије и овлашћена лица из члана 103. став 2. овог закона на било који начин сазнају а односе се на контролу бонитета и законитости пословања банке, као и документи који садрже такве податке, укључујући и мере из члана 109. и члана 112. став 1. тач. од 1) до 3) овог закона и споразум из члана 117. став 3. овог закона, сматрају се службеном тајном.

Лица из става 1. овог члана дужна су да чувају службену тајну, односно не могу податке и документа из тог става учинити доступним трећим лицима, осим у случајевима предвиђеним кривичним закоником, као и на основу одлуке или захтева надлежног суда.

Обавеза чувања службене тајне за лица из става 1. овог члана не престаје ни након престанка радног односа, односно ангажовања у Народној банци Србије, као ни другог својства на основу ког су ова лица остварила приступ подацима из тог става.

Изузетно од става 2. овог члана, Народна банка Србије може податке и документе из става 1. овог члана учинити доступним страним и домаћим регулаторним телима под условом да их та регулаторна тела користе искључиво у сврхе за које су прибављена.

Објављивање података из става 1. овог члана изражених у збирном облику тако да се на основу њих не може утврдити идентитет појединачних банака, односно физичких и правних лица не сматра се повредом обавезе чувања службене тајне.

Лица овлашћена за непосредну контролу

Члан 103.

Непосредну контролу над пословањем банке, у складу с политиком и процедурама Народне банке Србије, врше запослени Народне банке Србије које решењем за то одреди гувернер Народне банке Србије или лице које он овласти.

У поступку непосредне контроле банке могу учествовати и овлашћена лица страног регулаторног тела које контролише, односно надзире пословање чланова исте банкарске групе у којој је и банка, у складу са споразумом о сарадњи закљученим између Народне банке Србије и тог тела.

У решењу из става 1. овог члана наводе се банка, односно друга лица код којих се врши контрола и предмет контроле.

Непосредна контрола

Члан 104.

Банка је дужна да овлашћеним лицима Народне банке Србије (у даљем тексту: овлашћена лица) омогући да контролу њеног пословања изврше у седишту банке и у свим њеним организационим деловима.

Банка је дужна да овлашћеним лицима омогући да изврше контролу усклађености с прописима њених пословних књига и друге документације, као и информационе технологије.

Банка је дужна да овлашћеним лицима стави на увид пословне књиге и документацију коју та лица буду захтевала у писменој, односно електронској форми, као и да им, ради вршења контроле рачунарских програма, омогући приступ систему базе података који банка користи.

Непосредну контролу у складу са овим законом овлашћена лица врше радним даном у току редовног радног времена, а када је то неопходно због обима и природе контроле, могу је вршити и ван радног времена.

Овлашћена лица у вршењу контроле могу да:

- 1) приступају свим организационим деловима и просторијама банке, уз поштовање њених безбедносних процедура;
- 2) захтевају да им се стави на располагање засебна просторија за обављање послова контроле;
- 3) захтевају да им се обезбеде копије докумената који су у вези с предметом контроле;
- 4) непосредно комуницирају с руководиоцима банке и запосленима у банци ради добијања неопходних појашњења.

Банка која податке обрађује или пословне књиге и другу документацију води у електронском облику, дужна је да овлашћеним лицима, на њихов захтев, пружи неопходну техничку подршку у контроли тих књига, односно те документације.

Банка је дужна да именује свог представника који ће овлашћеним лицима пружити сву неопходну помоћ да несметано врше контролу.

Записник о контроли

Члан 105.

Овлашћена лица која врше контролу дужна су да о извршеној контроли сачине записник (у даљем тексту: записник о контроли).

Записник о контроли Народна банка Србије доставља банци, која на њега може дати примедбе у року од 15 радних дана од дана кад јој је записник достављен.

Народна банка Србије неће разматрати примедбе банке на записник о контроли које се односе на промену чињеничног стања насталу након периода у коме је извршена контрола (пресечни датум).

Контролом из члана 102. став 2. овог закона Народна банка Србије проверава наводе банке садржане у примедбама из става 2. овог члана.

Допуна записника о контроли

Члан 106.

Када се провером навода изнетих у примедбама банке на записник о контроли утврди чињенично стање битно различито од оног наведеног у записнику, сачињава се допуна записника о контроли.

Допуна записника о контроли доставља се банци у року од 15 радних дана од дана достављања примедба на тај записник.

Примедбе на допуну записника о контроли банка може дати у року од пет дана од дана када јој је достављена допуна записника.

Закључак о обустави поступка контроле

Члан 107.

Народна банка Србије донеће закључак о обустави поступка контроле ако у записнику о контроли нису утврђене неправилности или су утврђене мање значајне неправилности, или ако банка, у року прописаном овим законом, својим примедбама основано оспори све налазе из записника о контроли, односно допуне тог записника или део тих налаза тако да преостале неправилности представљају мање значајне неправилности.

Закључак из става 1. овог члана доставља се банци.

Предузимање мера

Члан 108.

Ако банка, у роковима прописаним овим законом, не достави примедбе на записник о контроли, односно на допуну тог записника или достављеним примедбама основано не оспори налазе из записника, односно допуне записника којима је утврђено да је банка поступала супротно прописима или на начин који угрожава њен бонитет, Народна банка Србије предузеће према тој банци једну од мера из члана 112. овог закона.

Ако провером навода из примедба банке на записник о контроли, односно на допуну тог записника утврди да оне битно не мењају чињенично стање, Народна банка Србије предузеће према тој банци једну од мера из члана 112. овог закона.

Члан 109.

Изузетно од одредаба члана 102. овог закона, ако Народна банка Србије у току вршења непосредне контроле или на основу извештаја прибављених посредном контролом, оцени да је банка учинила теже неправилности, односно да се њено финансијско стање знатно погоршало или да постоји могућност знатног погоршања финансијског стања или ликвидности банке, односно да

су угрожени интереси депонената банке или да постоји могућност угрожавања тих интереса, решењем о привременој мери наложиће банци да предузме једну или више активности из члана 116. став 1. овог закона.

Одељак 3.

Корективне и принудне мере

Поткапитализована банка

Члан 110.

Ако је банка поткапитализована, дужна је да о томе без одлагања обавести Народну банку Србије и достави јој информацију која садржи разлоге због којих је банка поткапитализована.

Поткапитализована банка, од момента сазнања за то да је поткапитализована, не може:

- 1) започети нову врсту посла без сагласности Народне банке Србије;
- 2) повећати ризичну активу без сагласности Народне банке Србије;
- 3) исплаћивати дивиденде или вршити расподелу капитала у било ком облику;
- 4) члановима свог управног и извршног одбора исплаћивати накнаде веће од утврђених.

Знатно поткапитализована банка

Члан 111.

Ако је банка знатно поткапитализована, дужна је да о томе без одлагања обавести Народну банку Србије и достави јој информацију која садржи разлоге због којих је банка знатно поткапитализована.

Знатно поткапитализована банка, од момента сазнања за то да је знатно поткапитализована, не може обављати активности из члана 110. став 2. овог закона, нити може:

- 1) примати нове депозите;
- 2) плаћати на депозите каматне стопе које су изнад просечних тржишних;
- 3) повећавати плате или друге видове накнада за рад или исплаћивати бонусе члановима управног и извршног одбора;
- 4) без сагласности Народне банке Србије закључивати правне послове с повезаним лицима, односно предузимати правне радње у корист повезаних лица или лица повезаних с тим лицима.

Мере у случају повреде прописа или праксе која угрожава банке

Члан 112.

Ако контролом из члана 102. овог закона утврди да је банка поступала супротно одредбама овог закона, прописима Народне банке Србије и другим прописима, као и стандардима опрезног банкарског пословања, односно на други начин који угрожава њен бонитет, Народна банка Србије ће према тој банци, у складу с критеријумима прописаним у члану 120. овог закона, предузети једну од следећих мера:

- 1) упутити писмену опомену;
- 2) упутити налогодавно писмо;
- 3) изрећи налоге и мере за отклањање утврђених неправилности;
- 4) увести принудну управу;
- 5) одузети јој дозволу за рад.

О спровођењу мера из става 1. тач. од 3) до 5) овог члана Народна банка Србије доноси решење.

Кад утврди да је банка и у којој мери поступила у складу с мерама из става 1. овог члана које јој је изрекла – Народна банка Србије ће или обуставити поступак контроле банке, или банци изрећи нову меру из тог става, у складу с критеријумима из члана 120. овог закона.

Новчана казна

Члан 113.

Народна банка Србије може, независно од предузимања мера из члана 112. став 1. овог закона, банци, односно члану управног, односно извршног одбора банке изрећи новчану казну.

Решењем о изрицању новчане казне, Народна банка Србије изриче банци новчану казну која не може бити мања од 1‰ ни већа од 5% прописаног новчаног дела оснивачког капитала банке, а члану управног и извршног одбора те банке новчану казну која не може бити мања од једне зараде ни већа од збира дванаест зарада које су та лица примала у периоду до дана доношења тог решења, узимајући у обзир критеријуме из члана 120. овог закона.

Новчане казне из става 1. овог члана уплаћују се на рачун Народне банке Србије.

Решење о изрицању новчане казне, након достављања лицу из става 1. овог члана, представља извршну исправу.

Писмена опомена

Члан 114.

Писмена опомена упућује се банци у чијем су пословању утврђене неправилности које нису битно ни непосредно утицале на њено финансијско стање али би могле имати такав утицај ако се не би отклониле.

Писмена опомена садржи и рок за отклањање неправилности из става 1. овог члана.

Налогодавно писмо

Члан 115.

Налогодавно писмо упућује се банци у чијем су пословању контролом утврђена поступања, односно непоступања супротна прописима или стандардима савесног банкарског пословања која би могла угрозити њено финансијско стање.

Налогодавно писмо садржи:

- 1) приказ поступања, односно непоступања из става 1. овог члана која су угрозила бонитет банке, односно проузроковала или могла проузроковати незадовољавајуће стање у њеном пословању, а утврдила их је Народна банка Србије;
- 2) обавезу банке да у одређеном року Народној банци Србије достави план активности за отклањање утврђених неправилности, ради добијања сагласности на тај план;
- 3) рок у коме се план активности мора спровести;
- 4) начин и рокове у којима ће банка обавештавати Народну банку Србије о спровођењу плана активности, уз достављање доказа о спровођењу тог плана.

Решење о налозима и мерама

Члан 116.

Решење којим се изричу налози и мере за отклањање неправилности утврђених у пословању доноси се за:

- 1) банку којој је упућено налогодавно писмо а она у остављеном року Народној банци Србије не достави на сагласност план активности из члана 115. став 2. тачка 2) овог закона, или

Народна банка Србије не да сагласност на план, или се током спровођења плана контролом утврди да се финансијско стање банке погоршало;

2) банку у чијем се пословању контролом утврде поступања, односно непоступања супротна прописима или стандардима савесног банкарског пословања која могу угрозити њено финансијско стање.

Решењем из става 1. овог члана банци се налаже да у одређеном року спроведе једну или више активности, и то да:

- 1) своје пословање усклади с прописима;
- 2) повећа износ капитала;
- 3) повећа адекватност капитала;
- 4) повећа износ посебне резерве за обезбеђење од потенцијалних губитака;
- 5) обустави припис камате на активу одређеног степена наплативости;
- 6) привремено обустави кредитирање појединих својих акционара и других лица;
- 7) обустави у одређеном периоду пласирање средстава;
- 8) привремено обустави или ограничи узимање нових кредита, као и пријем нових депозита и других видова задужења;
- 9) смени члана управног, односно члана извршног одбора банке, односно друго лице на руководећем положају;
- 10) обустави дистрибуцију капитала појединим или свим акционарима;
- 11) затвори једну или више организационих јединица, односно обустави или ограничи ширење своје организационе мреже;
- 12) обустави плаћања са својих рачуна, осим плаћања за која претходно добије одобрење Народне банке Србије;
- 13) обустави плаћања према иностранству, осим плаћања за која претходно добије одобрење Народне банке Србије;
- 14) рационализује своју унутрашњу организацију;
- 15) структуру банкарске групе чији је члан учини транспарентном;
- 16) предузме, односно обустави друге активности.

Решењем из става 1. овог члана утврђују се начин на који ће и рокови у којима ће банка отклонити утврђене неправилности и о томе обавестити Народну банку Србије.

Принудна управа

Члан 117.

Народна банка Србије доноси решење о увођењу принудне управе у банци:

- 1) ако утврди да постоји могућност да банка буде критично поткапитализована;
- 2) ако утврди да је банка критично поткапитализована а ради се о системски значајној банци;
- 3) ако је контролом пословања банке утврђено поступање, односно непоступање супротно прописима или стандардима савесног банкарског пословања које је угрозило њено финансијско стање или интересе депонената;
- 4) чије се финансијско стање погоршало у току рока за извршење налога из решења из члана 116. овог закона.

Народна банка Србије доноси решење из става 1. овог члана ако оцени да би се променом начина управљања и руковођења банком могле отклонити неправилности у њеном пословању, побољшати њено финансијско стање или обезбедити интереси депонената.

Критеријуме за утврђивање системски значајне банке посебним споразумом утврђују Народна банка Србије и министарство надлежно за послове финансија.

Критеријуми из става 3. овог члана утврђују се у односу на обим и значај последица које би погоршање финансијског стања банке могло имати на очување стабилности финансијског система, а нарочито имајући у виду утицај на пословање других банака, несметано функционисање платног система и учешће те банке у укупном износу осигураних депозита.

Решењем из става 1. овог члана именују се два принудна управника и одређује рок трајања принудне управе, а утврђује се и висина накнаде за рад принудних управника, која пада на терет банке.

Народна банка Србије доставља решење из става 1. овог члана Агенцији најкасније наредног радног дана од дана доношења овог решења.

Принудни управници морају бити лица независна од банке и имати добру пословну репутацију и одговарајуће квалификације, а морају испуњавати и услове из члана 72. став 5. овог закона.

Принудни управници не могу бити лица из члана 72. став 3. овог закона.

Даном доношења решења из става 1. овог члана, престају функције члановима управног и извршног одбора, а функције управног и извршног одбора банке преузимају принудни управници.

Увођење принудне управе у банци уписује се у регистар привредних субјеката даном доношења решења из става 1. овог члана, које Народна банка Србије доставља агенцији надлежној за вођење регистра привредних субјеката истог дана када га је донела.

Принудни управници су дужни да се у свом раду придржавају инструкција Народне банке Србије.

Принудни управници могу да сазову скупштину банке по хитном поступку која би се одржала у року који не може бити краћи од пет дана од дана сазивања и предложи доношење одређених одлука. Ако скупштина банке не буде одржана или скупштина банке не донесе предложене одлуке принудних управника, те одлуке могу донети принудни управници уз сагласност Народне банке Србије. Ове одлуке имају исто правно дејство као и одлуке те скупштине.

Принудна управа може трајати најдуже шест месеци, укључујући и именовање органа банке. Народна банка Србије може решењем продужити трајање принудне управе у банци за још три месеца, ако процени да је то потребно да би се окончале започете активности ради остваривања циљева принудне управе.

Принудна управа над банком може се окончати и пре истека рока из става 5. овог члана, ако принудни управници или Народна банка Србије оцене да увођење принудне управе није довело до побољшања финансијског стања банке или да се финансијско стање те банке поправило у мери да принудна управа више није потребна.

Спровођење принудне управе

Члан 117а.

Принудни управници су дужни да изврше процену финансијског стања банке на дан увођења принудне управе и доставе је Народној банци Србије и Агенцији.

Принудни управници сазивају скупштину банке без одлагања након увођења принудне управе, ради одржавања седнице у року који не може бити краћи од пет нити дужи од десет дана од дана увођења принудне управе.

Већински акционари банке су дужни да сачине план активности и да га доставе принудним управницима у року од 20 дана од дана увођења принудне управе у банци, о чему су принудни управници дужни да их обавесте на седници скупштине из става 2. овог члана.

План активности из става 3. овог члана садржи предлог активности банке неопходних за отклањање неправилности у њеном пословању и за побољшање њеног финансијског стања (повећање капитала банке – докапитализација од стране акционара или других лица, спајање или припајање банке другој банци и др.) уз обезбеђење интереса депонената, као и рокове за спровођење тих активности.

Принудни управници достављају Народној банци Србије и Агенцији процену финансијског стања банке из става 1. овог члана, као и план активности из става 3. овог члана, најкасније у року од месец дана од дана увођења принудне управе.

Народна банка Србије је дужна да у року од 15 дана од дана пријема плана активности из става 5. овог члана обавести принудне управнике да ли је сагласна са тим планом.

Народна банка Србије ће дати сагласност на план активности из става 5. овог члана ако оцени да се предложеним активностима могу отклонити неправилности у пословању банке и побољшати њено финансијско стање.

Ако Народна банка Србије одбије да да сагласност на план активности из става 5. овог члана, донеће решење о одузимању дозволе за рад банци и именовати Агенцију за администратора.

Принудни управници су дужни да најмање једном месечно извештавају Народну банку Србије и Агенцију о пословању банке под принудном управом, њеном финансијском стању, као и о спровођењу плана активности, односно без одлагања када утврде да се план активности не спроводи или да не доприноси побољшању финансијског стања банке.

Агенција током трајања принудне управе може да спроводи тест израчунавања најмањег трошка у складу са законом којим се уређује агенција за осигурање депозита.

Народна банка Србије прописује ближе услове и начин вршења принудне управе над банком.

Привремена обустава испуњења обавеза банке

Члан 117б.

Током принудне управе Народна банка Србије може, на предлог принудних управника, решењем наложити привремену обуставу испуњења обавеза банке на време до 30 дана.

У току обуставе из става 1. овог члана:

- 1) имовина банке не може бити предмет извршења, нити се према банци могу подносити тужбе са имовинскоправним захтевима, а сви поступци против банке се у вези с овим прекидају;
- 2) банка не може преузимати нове обавезе, осим обавеза које су непосредно повезане с несметаним спровођењем принудне управе;

3) не могу се против банке, принудних управника и Народне банке Србије подносити тужбе које произлазе из пословања банке или из те обуставе, укључујући и решење из става 1. овог члана.

У току обуставе из става 1. овог члана плаћања се могу вршити само:

1) по основу осигураних депозита, и то до висине осигураног износа у смислу закона којим се уређује осигурање депозита, а према стању и условима који важе на дан доношења решења из става 1. овог члана;

2) по основу нових обавеза из става 2. тачка 2) овог члана;

3) по основу налога за плаћање који су банци испостављени до достављања принудним управницима решења из тог става;

4) ако за то постоје нарочито оправдани разлози – на основу сагласности принудних управника.

Принудни управници су дужни да плаћања из става 3. тачка 1) овог члана врше на начин којим се обезбеђује једнак третман осигураних депонената.

Разрешење и суспензија члана управног или извршног одбора банке

Члан 118.

Народна банка Србије може наложити разрешење члана управног или извршног одбора банке ако утврди да то лице не испуњава услове из овог закона или да поступа супротно одредбама овог закона, односно да сноси одговорност за неправилности у пословању банке, као и ако банка Народној банци Србије не омогући да изврши контролу бонитета и законитости њеног пословања.

У случају из става 1. овог члана, Народна банка Србије мора узети у обзир тежину утврђених неправилности, као и то да ли би задржавање тог лица као члана управног или извршног одбора банке негативно утицало на интересе депонената и поверилаца банке.

Налогом из става 1. овог члана, Народна банка Србије може да:

1) лицу из тог става забрани или ограничи обављање било које активности у банци;

2) лицу из тог става забрани посредно или непосредно остваривање гласачког права у банци;

3) од лица из тог става захтева да отуђи директно или индиректно власништво које има у банци, у року који она одреди;

4) лицу из тог става забрани вршење функције у било којој банци или члану банкарске групе или учествовање у обављању активности без претходне сагласности Народне банке Србије.

Члан 119.

Ако је члан управног или извршног одбора банке правноснажно осуђен за кривично дело на безусловну казну затвора или правноснажно осуђен за кривично дело које га чини неподобним за обављање те функције, Народна банка Србије ће издати налог којим се то лице разрешава ове функције, уз који може изрећи једну или више мера из члана 118. став 3. овог закона.

Ако је лице из става 1. овог члана оптужено за кривично дело из тог става, Народна банка Србије може издати налог којим се том лицу привремено забрањује вршење те функције у банци и посредно и непосредно вршење гласачког права, до окончања кривичног поступка.

Дискреционо право Народне банке Србије

Члан 120.

Одлуку о мери коју предузима према банци у чијем је пословању утврдила неправилности, Народна банка Србије доноси на основу дискреционе оцене:

- 1) тежине утврђених неправилности;
- 2) показане спремности и способности органа банке да отклоне утврђене неправилности;
- 3) степен којим банка угрожава финансијску дисциплину и несметано функционисање банкарског система.

Код оцене тежине неправилности утврђених у пословању банке процењују се нарочито:

- финансијски положај банке,
- степен адекватности капитала у односу на преузете ризике,
- степен изложености банке појединим врстама ризика,
- утицај учињене неправилности на будући положај банке,
- број утврђених неправилности и њихова међусобна зависност,
- трајање и учесталост учињених неправилности,
- законитост рада банке.

Код оцене показане спремности и способности органа банке да отклоне утврђене неправилности процењују се нарочито:

- способност руководства банке да идентификује, вреднује и надзире ризике из пословања банке и да управља тим ризицима,
- делотворност система унутрашње ревизије у банци,
- ефикасност у отклањању раније утврђених неправилности, а нарочито у спровођењу мера из члана 112. овог закона,
- информисаност акционара банке, лица са учешћем у банци и управног и извршног одбора банке о тешкоћама у пословању банке,
- степен сарадње руководства банке и управног одбора са овлашћеним лицима током контроле,
- поступање, односно непоступање органа банке по раније утврђеној неправилности и упозорењима Народне банке Србије.

Код оцене степена којим банка угрожава финансијску дисциплину и несметано функционисање банкарског система процењују се нарочито:

- значај банке у финансијском систему,
- обим и врста пословних активности банке,
- разгранатост пословне мреже банке у земљи и иностранству,
- имовинске, управљачке и дужничко-поверилачке везе банке с другим банкама и другим лицима у финансијском сектору.

Одговорност за штету насталу вршењем дужности утврђених овим законом

Члан 121.

Народна банка Србије и запослени у Народној банци Србије, лица која је Народна банка Србије именovala за принудне управнике у складу с чланом 117. овог закона, као и лице које по налогу Народне банке Србије врши дужност утврђену овим законом, не одговарају за штету која настане вршењем те дужности, осим ако се докаже да је штета проузрокована намерно или крајњом непажњом.

Лица из става 1. овог члана не могу одговорати за штету из тог става ни након престанка радног односа у Народној банци Србије, односно престанка вршења дужности.

Народна банка Србије надокнадиће трошкове заступања запослених у Народној банци Србије у судским и управним поступцима покренутим у вези с дужностима које ти запослени обављају на основу овог закона.

Народна банка Србије надокнадиће трошкове из става 3. овог члана и лицима којима је престао радни однос у Народној банци Србије.

Одељак 4.

Контрола банкарске групе на консолидованој основи

Контрола на консолидованој основи

Члан 122.

Народна банка Србије врши контролу банкарске групе на консолидованој основи.

Контролу из става 1. овог члана врши регулаторно тело државе порекла банкарског холдинга, и то:

- 1) ако је седиште банкарског холдинга ван Републике Србије;
- 2) ако регулаторно тело државе порекла банкарског холдинга контролу на консолидованој основи врши на начин који задовољава услове Народне банке Србије;
- 3) ако постоји одговарајућа сарадња Народне банке Србије с регулаторним телом из тачке 2) овог става.

Народна банка Србије може наложити банци чији је банкарски холдинг ван Републике Србије да изврши консолидацију финансијских извештаја чланица банкарске групе са седиштем у Републици Србији.

Народна банка Србије може прописати ближе услове и начин вршења контроле из овог члана.

Транспарентност структуре банкарских група

Члан 123.

Структура банкарске групе мора бити транспарентна у мери која Народној банци Србије омогућава да утврди:

- 1) највише матично друштво банкарске групе и лица која имају контролно или знатно учешће у том друштву;
- 2) место и врсте пословних активности које се обављају у оквиру банкарске групе;
- 3) финансијско стање и резултате пословања банкарске групе и њених чланова;
- 4) врсте и нивое ризика којима су банкарска група и њени чланови изложени;
- 5) начин на који се управљање ризицима организује и спроводи на нивоу банкарске групе;
- 6) пословне, финансијске и друге односе између чланова банкарске групе.

Структура банкарске групе мора бити таква да омогућава адекватну унутрашњу и спољну ревизију, као и несметано вршење контролне функције Народне банке Србије.

Подређено друштво банке

Члан 124.

Банка може основати или стећи подређено друштво само уз сагласност Народне банке Србије.

Подређена друштва банке могу бити само лица у финансијском сектору.

Народна банка Србије прописује начин и ближе услове добијања сагласности из става 1. овог члана.

Подређено друштво банкарског холдинга

Члан 125.

Банкарски холдинг не може основати или стећи директно или индиректно власништво у подређеном друштву ако такво стицање може негативно утицати на пословање банке у којој тај холдинг има контролно учешће.

Банкарски холдинг обавештава Народну банку Србије о стицању директног или индиректног власништва у подређеном друштву у року од 15 дана од дана тог стицања.

Ако Народна банка Србије утврди да стицање директног или индиректног власништва у подређеном друштву може имати негативне последице за банку из става 1. овог члана, примениће мере прописане овим законом.

Консолидовани финансијски извештаји банкарске групе

Члан 126.

Највише матично друштво банкарске групе припрема и Народној банци Србије подноси консолидоване финансијске извештаје те групе.

За обавезе у вези с достављањем консолидованих финансијских извештаја банкарске групе у складу са овим законом одговара банка и највише матично друштво банкарске групе.

Народна банка Србије може од члана банкарске групе захтевати да јој, осим појединачних финансијских извештаја, достави и друге извештаје и податке.

Извештаји банкарске групе из става 1. овог члана припремају се у складу с Међународним стандардима финансијског извештавања, односно Међународним рачуноводственим стандардима.

Народна банка Србије прописује обим и учесталост подношења извештаја, из става 1. овог члана, као и садржај тих извештаја.

Народна банка Србије може наложити банци која је члан банкарске групе да изврши консолидацију појединачних ставки финансијских извештаја из става 1. овог члана, послова или група послова у оквиру банкарске групе ако је то неопходно за потпуно и објективно утврђивање финансијског стања и пословних резултата банкарске групе или банке која је члан те групе.

Управљање ризицима на нивоу банкарске групе

Члан 127.

За банкарску групу на консолидованој основи утврђују се:

- 1) показатељ адекватности капитала,
- 2) велика изложеност,
- 3) улагање у друга правна лица и у основна средства,
- 4) отворена нето девизна позиција.

Ако Народна банка Србије, на основу података из става 1. овог члана, односно на основу консолидованих финансијских извештаја банкарске групе, оцени да ниво капитала банкарске групе угрожава стабилно пословање банке, може од банке захтевати да обезбеди додатни капитал и да банци одреди показатељ адекватности капитала већи од прописаног, у складу с чланом 23. овог закона.

Банкарска група мора обезбедити процедуре за управљање ризицима и процедуре унутрашње ревизије и унутрашње контроле које одговарају активностима ове групе, као и редовно праћење и ажурирање тих процедура.

Банка и највише матично друштво одговорни су за утврђивање и достављање података из става 1. овог члана Народној банци Србије.

Народна банка Србије може прописати начин утврђивања и достављања података из става 1. овог члана, као и ближе услове и начин управљања ризицима на нивоу банкарске групе.

Примена мера према члановима банкарске групе и лицима са учешћем

Члан 128.

Ако Народна банка Србије утврди да је било који члан банкарске групе, осим банке, повредио одредбе овог закона или прописа које она доноси или да активности или финансијско стање било ког члана штетно утичу на финансијску стабилност банке или да би могли угрозити интересе депонената банке наложиће том члану да ове неправилности отклони у року који Народна банка Србије утврди.

Ако се неправилности из става 1. овог члана не отклоне у утврђеном року, Народна банка Србије може предузети следеће мере:

- 1) банци наложити привремену обуставу улагања у њено подређено друштво;
- 2) банкарском холдингу наложити привремену обуставу вршења права и погодности који произлазе из контролног учешћа тог холдинга у банци, укључујући и директно или индиректно вршење гласачких права, односно наложити му додатно улагање у капитал банке;
- 3) члану банкарске групе наложити привремену обуставу свих пословних активности (директних или индиректних) између банке и тог члана;
- 4) наложити правном лицу у коме контролно учешће има друго лице које има и учешће у банци привремену обуставу права и погодности који произлазе из учешћа тог лица у банци, укључујући и директно или индиректно вршење гласачких права, односно наложити привремену обуставу свих пословних активности (директних или индиректних) између банке и тог лица.

Ако се након предузимања мера из става 2. овог члана не отклоне неправилности утврђене у ставу 1. овог члана, Народна банка Србије може предузети и следеће мере:

- 1) од банке захтевати да улагања у подређено друштво смањи толико да оно више не буде подређено друштво банке;
- 2) банкарском холдингу укинути решење о давању сагласности за стицање контролног учешћа у банци;
- 3) од банкарског холдинга захтевати да отуђи знатно или контролно учешће у његовом подређеном друштву;
- 4) лицу које има учешће у банци а у коме друго лице има контролно учешће повући сагласност за стицање учешћа у банци.

Када околности налажу неодложно поступање, мере из ст. 2. и 3. овог члана Народна банка Србије може предузети и пре рока утврђеног у ставу 1. овог члана.

Ако је члан банкарске групе из става 1. овог члана лице које надзире друго регулаторно тело у Републици Србији, Народна банка Србије обавестиће то тело о мерама предузетим према том лицу.

Глава VI
ПРЕСТАНАК РАДА БАНКЕ
Основ престанка важења дозволе за рад

Члан 129.

Дозвола за рад банке престаје да важи:

- 1) одузимањем дозволе за рад;
- 2) добровољним престанком рада банке;
- 3) статусном променом банке;
- 4) ако се оснивачка скупштина банке не одржи у року прописаном овим законом;
- 5) ако банка захтев за упис у регистар привредних субјеката не достави у року прописаном овим законом.

Одељак 1.

Одузимање дозволе за рад

Члан 130.

Народна банка Србије одузима банци дозволу за рад:

- 1) ако утврди да је банка која није системски значајна критично поткапитализована, осим ако је у тој банци уведена принудна управа;
- 2) ако утврди да акционари банке у којој је уведена принудна управа нису сачинили план активности у прописаном року;
- 3) ако оцени да се планом активности из тачке 2) овог става не могу отклонити неправилности у пословању банке и побољшати њено финансијско стање;
- 4) ако утврди да се у банци у којој је уведена принудна управа не спроводи план активности на који је Народна банка Србије дала сагласност;
- 5) ако утврди да активности које се спровode у складу са планом активности на који је Народна банка Србије дала сагласност не доводе до побољшања финансијског стања банке у којој је уведена принудна управа;
- 6) ако банка шест месеци непрекидно обустави примање депозита или одобравање кредита, осим ако јој је то наложено корективном мером Народне банке Србије;
- 7) ако се у банци, у којој је уведена принудна управа, до истека рока не отклоне разлози који су довели до увођења принудне управе.

Народна банка Србије може банци одузети дозволу за рад ако:

- 1) утврди да банка има критично низак ниво ликвидности;
- 2) утврди да је дозвола за рад банке дата на основу неистинитих података;
- 3) оснивач банке повуче средства уложена у оснивачки капитал банке;
- 4) утврди да банка није почела да послује у року од 60 дана од дана уписа у регистар привредних субјеката;
- 5) утврди да више нису испуњени услови из члана 16. став 1. тач. 5) и 6) и члана 19. став 1. овог закона;
- 6) утврди да је банка знатно поткапитализована;
- 7) утврди да поткапитализована банка не испуњава неки од показатеља пословања прописаних овим законом или прописом Народне банке Србије;

- 8) утврди да је банка теже или трајније повредила закон или други пропис;
- 9) банка у прописаном року не поступи по налозима из члана 116. овог закона;
- 10) банка премију за осигурање депозита не плаћа у складу са законом којим се уређује осигурање депозита;
- 11) су активности банке повезане с прањем новца, финансирањем тероризма или вршењем других кажњивих радњи.
- 11а) утврди да банка неће моћи измирити своје обавезе према депонентима и другим повериоцима;
- 11б) утврди да банка нерационално троши средства (имовину) због поступања супротног прописима или стандардима савесног банкарског пословања, што може имати за последицу погоршање финансијског стања банке;
- 11в) банка Народној банци Србије не омогући да изврши контролу бонитета и законитости њеног пословања.

Даном доношења решења о одузимању банци дозволе за рад, Народна банка Србије блокира све рачуне банке и тим решењем истовремено изриче меру забране располагања имовином банке до уписа Агенције као администратора у регистар привредних субјеката.

У решењу о одузимању дозволе за рад банке Народна банка Србије именује Агенцију као администратора.

Одељак 2.

Добровољни престанак рада банке

Члан 131.

На основу одлуке скупштине банке о престанку рада банке, банка подноси захтев Народној банци Србије за давање сагласности на одлуку о престанку рада банке.

Уз захтев из става 1. овог члана банка доставља Народној банци Србије одлуку скупштине банке о престанку рада банке, као и безусловну, неопозиву и плативу на први позив банкарску гаранцију издату од стране првокласне банке у износу којим се гарантује покриће свих обавеза банке из става 1. овог члана – у корист Агенције. Народна банка Србије може тражити од банке и другу документацију потребну за разматрање захтева из става 1. овог члана.

Народна банка Србије утврђује критеријуме за дефинисање првокласне банке у смислу става 2. овог члана.

Народна банка Србије о захтеву из става 1. овог члана одлучује решењем у року од седам дана од дана пријема уредног захтева.

Решењем о давању сагласности из става 1. овог члана именује се Агенција за администратора у складу са законом којим се уређује стечај и ликвидација банака.

Ако Народна банка Србије не дâ сагласност из става 1. овог члана из разлога што банка није доставила документацију у складу са ставом 2. овог члана, истовремено ће одузети дозволу за рад банци и именовати Агенцију за администратора у складу са законом којим се уређује стечај и ликвидација банака.

Народна банка Србије решење из ст. 5. и 6. овог члана доставља Агенцији најкасније наредног радног дана од дана доношења решења.

Одлука о престанку рада банке производи правно дејство даном доношења решења из става 5. овог члана.

Одељак 3.
Статусне промене

Спајање банака

Члан 132.

Народна банка Србије даје дозволу за рад банке која се оснива спајањем две или више банака на захтев банака које се спајају.

Уз захтев из става 1. овог члана, банке које се спајају прилажу:

- 1) одлуке скупштина банака о спајању;
- 2) оснивачки акт који, поред елемената из члана 13. овог закона, садржи и податке о начину и року замене акција ових банака;
- 3) предлог статута банке која се оснива спајањем;
- 4) имена и податке о квалификацијама, искуству и пословној репутацији предложених чланова управног и извршног одбора банке која се оснива спајањем;
- 5) програм активности банке за период од три године и предлог пословне политике банке за годину у којој се врши спајање;
- 6) податке о кадровској и техничкој оспособљености банке која се оснива спајањем;
- 7) анализу економске оправданости спајања израђену на основу последњих извештаја које су те банке доставиле Народној банци Србије у складу с чланом 51. овог закона;
- 8) анализу да спајање не може имати негативне последице на стање на финансијском тржишту, односно да се њиме не врши повреда конкуренције из члана 7. овог закона.

Народна банка Србије може од банака које се спајају захтевати да јој доставе и друге податке и документе.

О захтеву из става 1. овог члана Народна банка Србије одлучује у року од 90 дана од дана пријема уредног захтева.

Народна банка Србије може прописати ближе услове и начин спајања банака.

Припајање банке

Члан 133.

Банка којој се припаја друга банка подноси Народној банци Србије захтев за давање сагласности за припајање.

Банка којој се припаја друга банка дужна је да свој оснивачки акт измени тако да наведе:

- 1) износ свог укупног акционарског капитала у новчаном и неновчаном облику након припајања, као и удео сваког оснивача у акционарском капиталу;
- 2) да је она правни следбеник свих права и обавеза банке која јој се припаја.

Уз захтев из става 1. овог члана, банка којој се припаја друга банка дужна је да Народној банци Србије достави:

- 1) измене оснивачког акта;
- 2) одлуку скупштине банке о прихватању припајања;
- 3) одлуку скупштине банке која јој се припаја о припајању;
- 4) анализу економске оправданости припајања израђену на основу последњих извештаја које су банке доставиле Народној банци Србије у складу с чланом 51. овог закона;

5) анализу да припајање не може имати негативне последице на стање на финансијском тржишту, односно да се њиме не врши повреда конкуренције из члана 7. овог закона.

Народна банка Србије може од банке којој се припаја друга банка захтевати да јој достави и друге податке и документе.

Народна банка Србије даје сагласност за припајање банке:

- 1) ако припајање не угрожава финансијско стање банке којој се припаја друга банка;
- 2) ако банка којој се припаја друга банка поседује такав систем организације, управљања, одлучивања и информационе технологије који јој је до дана подношења захтева из става 1. овог члана омогућавао да адекватно управља ризицима у пословању и који ће јој омогућити да банку која јој се припаја потпуно интегрише у свој систем, и то тако да не угрози његово функционисање;
- 3) ако је припајање економски оправдано, односно не може имати негативне последице на стање на финансијском тржишту, нити се њиме врши повреда конкуренције из члана 7. овог закона.

О захтеву из става 1. овог члана Народна банка Србије одлучује у року од 90 дана од дана пријема уредног захтева.

Народна банка Србије може прописати ближе услове и начин припајања банке другој банци.

*Преузимање права и обавеза банке у поступку административног управљања
и банке за посебне намене*

Члан 134.

Банка подноси Народној банци Србије захтев за давање сагласности за преузимање права и обавеза банке у поступку административног управљања, односно банке за посебне намене.

На захтев из става 1. овог члана сходно се примењују одредбе члана 133. овог закона.

Глава VII

КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Кривична дела

Члан 135.

Ко се без дозволе за рад Народне банке Србије бави примањем депозита казниће се за кривично дело казном затвора од три месеца до пет година.

Ако је делом из става 1. овог члана прибављена имовинска корист чији износ прелази 100.000 динара учинилац ће се казнити казном затвора од једне до осам година, а ако износ те користи прелази 1.500.000 динара учинилац ће се казнити казном затвора од две до десет година.

За дело из ст. 1. и 2. овог члана казниће се одговорно лице у правном лицу ако се правно лице примањем депозита бави без дозволе за рад Народне банке Србије.

Члан 136.

Ко се без дозволе за рад Народне банке Србије бави давањем кредита и издавањем платних картица а за то није овлашћен законом казниће се за кривично дело казном затвора од три месеца до пет година.

Ако је делом из става 1. овог члана прибављена имовинска корист чији износ прелази 100.000 динара учинилац ће се казнити казном затвора од једне до осам година, а ако износ те користи прелази 1.500.000 динара учинилац ће се казнити казном затвора од две до десет година.

За дело из ст. 1. и 2. овог члана казниће се одговорно лице у правном лицу ако се правно лице пословима давања кредита и издавањем платних картица бави без дозволе за рад Народне банке Србије а за то није овлашћено законом.

Члан 136а.

Ко без дозволе за рад Народне банке Србије у свом пословном имену има, односно у обављању своје делатности употребљава, односно користи реч "банка" или изведеницу од те речи, казниће се за кривично дело казном затвора од три месеца до пет година.

Ако је делом из става 1. овог члана прибављена имовинска корист чији износ прелази 100.000 динара учинилац ће се казнити казном затвора од једне до осам година, а ако износ те користи прелази 1.500.000 динара учинилац ће се казнити казном затвора од две до десет година.

За дело из ст. 1. и 2. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу.

Прекршаји банке

Члан 137.

Новчаном казном од 300.000 до 2.000.000 динара казниће се за прекршај банка ако:

1) закључује споразуме којима се битно спречава, ограничава или нарушава конкуренција, ако злоупотребљава доминантан положај или спроводи концентрацију којом се битно спречава, ограничава или нарушава конкуренција и то нарочито ако је спроводи стварањем, односно јачањем доминантног положаја на финансијском тржишту (члан 7. став 1);

2) именује спољног ревизора чији је приход од ревизије те банке у претходној години већи од половине његових укупних прихода, односно ангажује спољног ревизора који је већ обавио више од пет узастопних ревизија њених годишњих финансијских извештаја, односно спољног ревизора који је у истој години обављао и ревизију финансијских извештаја банке и пружао јој консултантске услуге, односно спољног ревизора који је ревизију вршио за пословну годину у којој јој је пружао те услуге (члан 53. ст. од 1. до 3);

3) без сагласности Народне банке Србије отвори представништво у иностранству (члан 91. став 1).

За радње из става 1. овог члана казниће се за прекршај и одговорно лице у банци новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара.

Члан 138.

Новчаном казном од 300.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај банка ако:

1) сопствене акције не отуђи у року од једне године од дана њиховог стицања, односно не повуче их и не поништи на терет свог акционарског капитала (члан 26. став 7);

2) закључи правни посао чији је предмет давање кредита, аванса, јемства или гаранције банке ради директног или индиректног стицања акција ове банке, лица које у њој има учешће или подређеног друштва те банке (члан 27);

3) лицу повезаном с банком, односно запосленом у банци, одобри услове који су повољнији од услова одобрених другим лицима која нису повезана с том банком, односно нису запослена у тој банци (члан 37);

4) својим акционарима одобри кредит пре истека једне године од дана када је почела да послује (члан 39);

5) Народној банци Србије не достави, с прописаном изјавом, писмено обавештење о повлачењу или разрешењу дужности спољног ревизора банке, банкарског холдинга или банкарске

групе, и то најкасније у року од 15 дана од дана повлачења, односно разрешења тог ревизора (члан 60. став 1);

б) најмање једном годишње, или на њен захтев, Народну банку Србије не обавести о идентитету свих лица која имају учешће у банци, односно о повећању или смањењу учешћа у тој банци, и то у року од 15 дана од дана сазнања за то повећање или смањење, односно не обавести је о промени статуса лица повезаног с том банком, и то у року од 15 дана од дана сазнања за ту промену (члан 101. ст. 4, 5. и 6).

За радње из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 20.000 до 50.000 динара.

Прекршаји других лица

Члан 139.

Новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара казниће се за прекршај одговорно лице у Народној банци Србије ако:

1) у року од 90 дана од дана пријема уредног захтева за прелиминарно одобрење не одлучи о захтеву оснивача банке за добијање тог одобрења (члан 15. став 3);

2) о захтеву за давање дозволе за рад банке не одлучи у року од 30 дана од дана пријема уредног захтева (члан 18. став 3);

3) у року од 60 дана од дана пријема аката из члана 19. став 5. овог закона не одлучи о давању сагласности на те акте (члан 19. став 6);

4) у року од 60 дана од дана пријема уредног захтева лица из члана 94. став 1. овог закона не одлучи о том захтеву (члан 94. став 2);

5) не одлучи по захтевима из члана 89. став 4, члана 91. став 2, члана 100. став 4, члана 132. став 4, члана 133. став 6. и члана 134. став 2. овог закона у роковима прописаним тим члановима.

Члан 139а.

Новчаном казном од 100.000 до 150.000 динара казниће се за прекршај принудни управник ако не обавештава Народну банку Србије и Агенцију најмање једном месечно о пословању банке под принудном управом, њеном финансијском стању и спровођењу плана активности, односно без одлагања када утврди да се план активности не спроводи или да не доприноси побољшању финансијског стања банке (члан 117а. став 9).

Члан 139б.

Новчаном казном од 100.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај друго правно лице ако:

1) као оснивач банке повуче средства уложена у оснивачки капитал банке (члан 12. став 5);

2) као спољни ревизор обави више од пет узастопних ревизија годишњих финансијских извештаја банке, односно ако у истој години обавља истовремено ревизију финансијских извештаја и пружа консултантске услуге тој банци (члан 53. ст. 2. и 3);

3) не прибави претходну сагласност Народне банке Србије за стицање директног или индиректног власништва у банци које омогућава остваривање гласачких права у процентима из члана 94. став 1. овог закона;

4) о стицању власништва у банци за које је Народна банка Србије дала сагласност из члана 94. став 1. овог закона не обавести Народну банку Србије у року од 15 дана од дана тог стицања (члан 97);

5) Народној банци Србије у прописаним роковима не достави информације, документацију и податке у складу са чланом 101. ст. 2. и 3. овог закона;

6) као највише матично друштво банкарске групе, Народној банци Србије не поднесе консолидоване финансијске извештаје у складу с чланом 126. овог закона.

За радње из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара.

(наслов брисан)

Члан 140.

Новчаном казном од 10.000 до 600.000 динара казниће се за прекршај правно лице – оснивач банке ако:

1) се после давања прелиминарног одобрења промене подаци или документи из члана 15. став 1. овог закона а о томе без одлагања не обавести Народну банку Србије (члан 17. став 1);

2) у име банке у оснивању не обавља послове у складу с чланом 17. став 4. овог закона (члан 17. став 4);

3) акте усвојене на оснивачкој скупштини не достави на сагласност Народној банци Србије у року од пет дана од дана усвајања (члан 19. став 5);

4) пријаву за упис у регистар привредних субјеката не поднесе у року од 30 дана од дана добијања сагласности Народне банке Србије, односно ако решење о упису у тај регистар не достави Народној банци Србије у року од пет дана од дана пријема тог решења (члан 20. ст. 1. и 4).

За радње из става 1. овог члана казниће се одговорно лице у правном лицу – оснивачу банке новчаном казном од 20.000 до 50.000 динара.

За радње из става 1. овог члана казниће се и физичко лице – оснивач банке новчаном казном од 20.000 до 50.000 динара.

Члан 140а.

Новчаном казном од 100.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице ако:

1) као спољни ревизор у извештају и мишљењу о годишњем финансијском извештају банке не укаже да годишњи финансијски извештај банке неистинито и необјективно приказује финансијски положај банке, резултате пословања и новчане токове за пословну годину, односно управном и извршном одбору банке, као и Народној банци Србије не да мишљење о ефикасности функционисања унутрашње ревизије, систему управљања ризицима и систему унутрашњих контрола, односно на захтев Народне банке Србије не достави додатна обавештења у вези са извршеном ревизијом (члан 56);

2) као спољни ревизор одмах након што за њих сазна, управни и извршни одбор банке или члана банкарске групе, као и Народну банку Србије, не обавести о чињеницама из члана 58. став 1. овог закона;

3) као спољни ревизор у случају из члана 60. став 2. овог закона, у прописаном року, не прибави писмену изјаву претходног спољног ревизора о разлозима његовог повлачења, односно разрешења, односно ако Народну банку Србије не обавести да ту изјаву није примио у прописаном року (члан 60. ст. 2. и 3);

4) као спољни ревизор о грешци утврђеној у објављеном извештају из члана 61. овог закона не обавести Народну банку Србије (члан 61. став 7);

5) без прибављене сагласности Народне банке Србије врши било какав утицај на управљање банком у којој је стекло власништво у смислу члана 100. став 1. овог закона или на пословну политику те банке, односно остварује гласачка права по основу тог власништва (члан 100. став 2);

б) на захтев Народне банке Србије не достави информације и релевантну документацију који се односе на испуњеност услова за давање сагласности из члана 94. став 1. овог закона (члан 101. став 1).

За радње из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 20.000 до 50.000 динара.

Уз казну за прекршај из става 2. овог члана може се изрећи и заштитна мера забране обављања одређених дужности одговорном лицу у трајању од три месеца до једне године и заштитна мера јавног објављивања пресуде.

Члан 141.

Новчаном казном од 10.000 до 50.000 динара казниће се за прекршај физичко лице ако:

1) *брисана*;

2) *брисана*;

3) *брисана*;

4) као члан управног и извршног одбора банке у роковима из члана 78. овог закона не доставе писмену изјаву с подацима из тог члана, односно обавештење о промени тих података (члан 78);

5) не прибави претходну сагласност Народне банке Србије за стицање директног или индиректног власништва у банци које омогућава остваривање гласачких права у процентима из члана 94. став 1. овог закона (члан 94. став 1);

б) о стицању власништва у банци за које је Народна банка Србије дала сагласност не обавести Народну банку Србије у року од 15 дана од дана тог стицања (члан 97);

7) без прибављене сагласности Народне банке Србије врши било какав утицај на управљање банком у којој је стекло власништво у смислу члана 100. став 1. овог закона или на пословну политику те банке, односно ако остварује гласачка права по основу тог власништва (члан 100. став 2);

8) на захтев Народне банке Србије не достави информације и релевантну документацију који се односе на испуњеност услова за давање те сагласности (члан 101. став 1);

9) Народној банци Србије у прописаним роковима на достави информације, документацију и податке у складу с чланом 101. став 2. овог закона (члан 101. став 2).

Глава VIII

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Банке и друге финансијске организације

Члан 142.

Банке основане у складу са Законом о банкама и другим финансијским организацијама ("Службени лист СРЈ", бр. 32/93, 61/95, 44/99 и 36/2002 и "Службени гласник РС", бр. 72/2003 и 61/2005) дужне су да своје пословање, организацију и акте ускладе са одредбама овог закона најкасније до дана почетка његове примене.

Народна банка Србије одузеће дозволу за рад банци која не поступи на начин из става 1. овог члана.

Друге финансијске организације основане у складу са Законом о банкама и другим финансијским организацијама дужне су да своје пословање, организацију и акте ускладе са одредбама овог закона најкасније у року од годину дана од дана његовог ступања на снагу.

Под усклађивањем из става 3. овог члана подразумева се обавеза друге финансијске организације:

- 1) да се трансформише у банку,
- 2) да се припоји банци,
- 3) да престане да ради.

Друге финансијске организације дужне су да, у року од три месеца од дана ступања на снагу овог закона, Народној банци Србије поднесу на сагласност план који се односи на обавезу усклађивања предвиђену ставом 4. овог члана.

О сагласности из става 5. овог члана Народна банка Србије одлучује у року од 30 дана од дана достављања плана из тог става.

Народна банка Србије одузеће дозволу за рад другој финансијској организацији која сагласност на план из става 5. овог члана не поднесе у прописаном року, или којој Народна банка Србије не да сагласност на овај план, или која своје пословање не усклади са овим законом у року из става 3. тог члана.

До окончања усклађивања на начин предвиђен у ставу 4. овог члана, друге финансијске организације пословаће у складу са Законом о банкама и другим финансијским организацијама.

Афилијације и представништва страних банака

Члан 143.

Афилијације, односно представништва страних банака који су основани у складу са Законом о банкама и другим финансијским организацијама дужни су да своје пословање, организацију и акте ускладе са одредбама овог закона у року од годину дана од дана његовог ступања на снагу.

Народна банка Србије одузеће дозволу за рад, односно брисаће из регистра афилијацију, односно представништво стране банке ако не поступи на начин из става 1. овог члана.

Удружење банака

Члан 144.

Удружења банака основана до дана почетка примене овог закона настављају да послују по одредбама Закона о банкама и другим финансијским организацијама до дана почетка примене овог закона, с тим што су дужна да Народној банци Србије доставе акте из члана 64. став 5. овог закона у року од 30 дана од дана почетка његове примене.

Прописи Народне банке Србије

Члан 145.

Народна банка Србије донеће прописе за спровођење овог закона најкасније 30. јуна 2006. године.

Започети поступци

Члан 146.

Поступци за издавање дозволе за рад банке који су започети до 30. јуна 2006. године окончаће се по одредбама Закона о банкама и другим финансијским организацијама.

Поступци за давање сагласности Народне банке Србије који су започети до дана почетка примене одредаба овог закона, окончаће се у складу с тим одредбама.

**Примена одредаба о контроли и финансијском извештавању
на консолидованој основи**

Члан 147.

Одредбе овог закона којима се уређују контрола банкарске групе на консолидованој основи и консолидовани финансијски извештаји примењиваће се од 31. децембра 2006. године.

Ступање на снагу

Члан 148.

Даном почетка примене овог закона престаје да важи Закон о банкама и другим финансијским организацијама ("Службени лист СРЈ", бр. 32/93, 61/95, 44/99 и 36/2002 и "Службени гласник РС", бр. 72/2003 и 61/2005).

Члан 149.

Овај закон ступа на снагу 10. децембра 2005. године, а примењиваће се од 1. октобра 2006. године, осим одредаба чл. од 10. до 20. и чл. од 94. до 101, које ће се примењивати од 1. јула 2006. године.

*Самостални чланови Закона о изменама и
допунама Закона о банкама
(„Службени гласник РС“, бр. 91/2010)*

Члан 50.

Банке су дужне да своју организацију и акте ускладе са одредбама чл. од 9. до 12. и чл. 17, 19, 21. и 22. овог закона до 1. јула 2011. године.

Народна банка Србије предузеће мере из своје надлежности према банци која не поступи на начин из става 1. овог члана.

Члан 51.

Народна банка Србије ће прописе донете на основу Закона о банкама ("Службени гласник РС", бр. 107/2005) ускладити са одредбама овог закона у року од шест месеци од дана његовог ступања на снагу.

Члан 52.

Посебни споразум из члана 32. овог закона, којим се утврђују критеријуми за одређивање системски значајне банке, Народна банка Србије и Министарство финансија закључиће у року од три месеца од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 53.

Овај закон ступа на снагу 11. децембра 2010. године.